

CURTEA DE JUSTIȚIE
A UNIUNII EUROPENE

Raport anual 2025

Panorama anului

Curtea de Justiție a Uniunii Europene, garant al protejării dreptului Uniunii

Curtea de Justiție a Uniunii Europene este una dintre cele șapte instituții europene.

Instituție judiciară a Uniunii, aceasta are drept misiune să garanteze respectarea dreptului european, asigurând interpretarea și aplicarea uniformă a tratatelor, precum și controlul legalității actelor adoptate de instituțiile, organismele, oficiile și agențiile Uniunii.

Instituția contribuie la protejarea valorilor Uniunii și, prin jurisprudența sa, consolidează construcția europeană.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene este compusă din două instanțe: „Curtea de Justiție” și „Tribunalul”.

Raport anual 2025

Panorama anului

Cuprins

Prefața președintelui	4
1. Anul 2025 pe scurt	6
A. Un an în imagini	8
B. Un an în cifre	18
Instituția în anul 2025	18
Anul judiciar (Curtea de Justiție și Tribunalul).....	19
Serviciile lingvistice.....	20
2. Activitatea judiciară	22
A. Curtea de Justiție în 2025	24
Activitatea și evoluția Curții de Justiție	24
Membrii Curții de Justiție.....	28
B. Tribunalul în 2025	32
Activitatea și evoluția Tribunalului	32
Evoluție contencioasă majoră.....	34
Membrii Tribunalului.....	38
C. Jurisprudența în 2025	42
Focus Cetățenia Uniunii în fața „pașapoartelor de aur”.....	42
Focus Directiva privind salariile minime în fața Curții de Justiție	46
Focus Acces la mesajele text dintre președinta Comisiei și președintele-director general al Pfizer	50
Focus Societatea informațională: Regulamentul privind serviciile digitale (DSA) și platformele online foarte mari.....	52
Retrospectivă asupra hotărârilor importante ale anului.....	56

3. O administrație în serviciul justiției	76
A. Cuvânt-înainte al grefierului	78
B. Evenimentele emblematice ale anului.....	80
Anul 2025: un an decisiv pentru reforma jurisdicțională a Uniunii.....	80
Sporirea transparenței justiției europene	84
Cooperarea cu instanțele din Europa.....	87
C. Relațiile cu publicul	90
4. O instituție care se preocupă de mediu	94
5. Privire spre viitor	98
Un an 2026 orientat către inovare și dialog cu cetățenii.....	100

În fiecare an, *Panorama*, raport anual al Curții, propune o privire retrospectivă asupra evenimentelor din anul precedent, deschizând totodată perspective pentru viitor. Aceasta este de asemenea ocazia de a replasa activitatea noastră în cadrul mai larg al istoriei instituției noastre și al integrării europene.

Koen Lenaerts

Președintele Curții de
Justiție a Uniunii Europene

La 10 decembrie 1952, în ședința de instalare a Curții instituite prin Tratatul de la Paris, primul președinte al instanței, Massimo Pilotti, a făcut referire în discursul său la poetul și omul politic italian Dante Alighieri: „*ubicumque potest esse litigium, ibi debet esse iudicium*” („oriunde poate exista un litigiu, trebuie să existe și o judecată”). De asemenea acesta amintea că Curtea avea misiunea de a garanta tuturor – „state, întreprinderi sau simpli particulari” – respectarea limitelor în care trebuia să se încadreze acțiunea organelor Comunității.

În aceeași zi, Jean Monnet saluta în noua instanță „nu numai Curtea Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului, ci și perspectiva unei Curți Federale Europene Supreme”, semn al „prezenței suverane a dreptului în Comunitate”. După mai mult de 70 de ani, aceste principii fondatoare continuă să inspire acțiunea noastră cotidiană. Ele evidențiază progresele realizate în 2025 și provocările pe care le anticipăm pentru 2026.

2025 a fost primul an complet de punere în aplicare a reformei care a intrat în vigoare la 1 octombrie 2024 și care prevede transferul parțial al competenței preliminare a Curții de Justiție către Tribunal în șase domenii specifice (TVA, accize, Codul vamal, clasificarea tarifară, drepturile pasagerilor și schema de comercializare a certificatelor de emisii). Rezultatele obținute s-au dovedit foarte satisfăcătoare. Reforma se bazează pe un mecanism de „ghișeu unic”, potrivit căruia toate cererile preliminare sunt introduse în fața Curții de Justiție care, după consultări interne, stabilește dacă acestea trebuie transmise Tribunalului sau soluționate de ea însăși. De la intrarea în vigoare a reformei, aproape 100 de cereri de decizie preliminară au fost tratate de ghișeu unic, iar aproximativ nouă din zece cereri au fost transmise Tribunalului, întrucât se încadrau exclusiv în unul dintre cele șase domenii menționate anterior.

În plus, în anul 2025, compunerea instanțelor Uniunii a evoluat în mai multe rânduri. La Curtea de Justiție, doi noi judecători și-au preluat funcțiile, dintre care unul provenea de la Tribunal. La Tribunal, au avut loc cinci noi numiri, dintre care două pentru a înlocui membri care au devenit judecători la Curtea de Justiție. Pe de altă parte, în septembrie 2025, guvernele statelor membre au reînnoit mandatele a 19 judecători ai Tribunalului pentru perioada 2025-2031. În același timp, domnul Marc van der Woude a fost reales președinte al Tribunalului pentru un al treilea mandat, iar domnul Savvas Pappasavvas a fost reînvestit în funcția de vicepreședinte.

În anul 2025, instituția a continuat transformarea politicii sale de comunicare, în special prin lansarea unor informări audiovizuale prezentate de membrii Curții de Justiție în cauzele cele mai importante. Un judecător care a făcut parte din camera care a pronunțat hotărârea prezintă în mod concis și didactic implicațiile cauzei, precum și modul în care Curtea de Justiție a soluționat problemele juridice ridicate. În paralel, mai multe proiecte majore au înregistrat progrese pentru a putea fi lansate simultan începând cu luna ianuarie 2026: reformarea site-ului web Curia, principalul portal al instituției, dezvoltarea unui nou motor de căutare și transformarea [Curia Web TV](#), platforma audiovizuală până acum internă, într-un veritabil instrument de comunicare externă care completează canalele de comunicare existente.

În ceea ce privește progresele tehnologice, inteligența artificială continuă să joace un rol important în transformarea instituției. În acest an, au fost lansate sau testate mai multe instrumente bazate pe această tehnologie, în special Curia AI Brain, o platformă de uz intern dezvoltată de instituția însăși și care urmărește să pună la dispoziția membrilor personalului o serie de asistenți IA specializați, care răspund nevoilor specifice ale Curții.

În sfârșit, 7 decembrie 2025 a marcat cea de a 25-a aniversare a Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Pentru a celebra acest eveniment și contribuția Cartei la jurisprudență și la protecția drepturilor fundamentale, următorul Forum al magistraților, care va avea loc la Curte în martie 2026, va fi dedicat în întregime rolului central al Cartei în ordinea juridică a Uniunii.

Prin intermediul acestor proiecte și cu o privire hotărâtă orientată spre viitor, Curtea rămâne fidelă vocației sale din anul 1952: garantarea respectării dreptului, a încrederii cetățenilor și a stabilității ordinii juridice a Uniunii.

A large, bold white number '1' is centered on the left side of the image. The background is dark and features a curved architectural structure with a grid of lights. A bright blue light source is visible in the upper left, and several smaller, warm-toned lights are scattered across the scene, creating a dramatic, high-contrast atmosphere.

1

Anul 2025 pe scurt

A. Un an în imagini

Ianuarie

Angajamentul solemn al Comisiei Europene

În cadrul audierilor solemne organizate în ianuarie, februarie, martie și mai, președinta Comisiei Europene, doamna Ursula von der Leyen, precum și membrii Comisiei își iau angajamentul solemn prevăzut de tratate, în cadrul numirii noii Comisii Europene.

Februarie

Angajamentul solemn al Ombudsmanului European

Doamna Teresa Anjinho, aleasă de Parlamentul European în funcția de Ombudsman European, își ia angajamentul solemn în fața Curții.

Martie

Vizita serviciilor Curții la CEDO

O delegație a Curții de Justiție a Uniunii Europene, compusă din grefierul Curții și din responsabili ai diferitelor servicii ale Curții, se deplasează la Strasbourg pentru o vizită oficială la Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Delegația participă la mai multe mese rotunde pe tema provocărilor comune și a oportunităților de cooperare între cele două instanțe.

Ședință solemnă de elogie funebre

Se aduce un omagiu solemn memoriei domnului Uno Lõhmus, primul judecător estonian la Curtea de Justiție (2004-2013), decedat în august 2024, și a doamnei Ena Cremona, prima judecătoare malteză la Tribunal (2004-2012), decedată în mai 2024.

30 de ani de la aderarea Austriei, Finlandei și Suediei

La Curte are loc o ceremonie care marchează a 30-a aniversare a aderării Austriei, Finlandei și Suediei la Uniunea Europeană. Inaugurată de președintele Curții, domnul Koen Lenaerts, ceremonia este marcată de discursuri susținute de personalități ale acestor state membre, prezentate de membri ai Curții de Justiție.

Aprilie

Finala concursului „European Law Moot Court”

Organizat pentru prima dată în 1988, ediția din 2025 a acestui concurs universitar de pledoarii este câștigată de Universitatea din Fribourg (Elveția).

Parlamentul European și Curtea se reunesc pentru dialogul anual

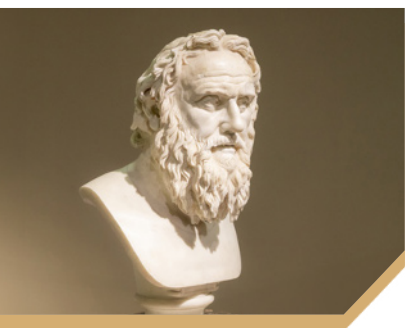
Parlamentul European și Curtea organizează la Luxemburg a doua ediție a dialogului anual privind funcționarea sistemului jurisdicțional al Uniunii. Acest dialog a fost instituit în cadrul reformei statutului Curții privind transferul parțial al competenței preliminare de la Curtea de Justiție la Tribunal în anumite domenii specifice.

Mai

Curtea la Ziua Europei

Curtea participă la Satul European, organizat cu ocazia Zilei Europei de către Reprezentanța Comisiei Europene în Luxemburg, în cooperare cu Biroul de legătură al Parlamentului European în Luxemburg. Anul acesta evenimentul are loc la Echternach, oraș situat în estul Luxemburgului.

Trei noi opere de artă împrumutate Curții

În luna mai, operele artistei poloneze Magdalena Abakanowicz, *Figury z cyklu Mędracy* (Figuri din seria „Înțelepții”), sunt înmânate oficial Curții sub formă de împrumut de la Muzeul Național din Wrocław, sub egida Institutului Adam Mickiewicz.

În octombrie, tabloul *Silence* al artistei slovace Tamara Klimová este înmănat oficial Curții de Galeria Orașului Bratislava.

Sculptura din marmură *Bustul lui Licurg* este înmănată Curții – tot în octombrie – de Muzeul Arheologic Național din Napoli (MANN). Opera îl reprezintă pe legiuitorul mitic al Spartei.

Transmisie în direct a pronunțării unei hotărâri a Tribunalului

Pentru prima dată, o hotărâre a Tribunalului este pronunțată în direct. Această abordare se înscrie în evoluția mijloacelor și canalelor de comunicare ale instituției și reflectă dorința acesteia de a face justiția europeană mai accesibilă cetățenilor Uniunii.

Iunie

Prima capsulă audiovizuală explicativă consacrată unei hotărâri a Curții de Justiție

Instituția inaugurează un nou format de comunicare: un scurt material video explicativ realizat de un membru al Curții și consacrat prezentării unei hotărâri. Astfel, Curtea face ca deciziile sale importante să fie mai vizibile și mai accesibile publicului larg și mass-mediei.

Depunerea jurământului de către noii membri

În cadrul unei ședințe solemne, domnul Marko Bošnjak depune jurământul cu ocazia preluării funcției de judecător la Curtea de Justiție. Doamna Danutė Jočienė și domnul Jörgen Hettne depun jurământul în calitate de judecători la Tribunal.

Iulie

„EU Legal Summer School”

În cadrul promovării Luxemburgului ca loc de muncă al personalului instituțiilor europene, Curtea coordonează prima „EU Legal Summer School”, care permite primirea a peste 30 de studenți și tineri profesioniști având 24 de naționalități europene.

Septembrie

A treia ediție a conferinței „EUnited in Diversity”

Curtea Constituțională a Bulgariei găzduiește cea de a treia ediție a conferinței „EUnited in Diversity”, organizată în colaborare cu Curtea. Anul acesta, conferința, care reunește curțile constituționale ale statelor membre, se concentrează asupra rolului justiției constituționale în ordinea juridică comună a Uniunii Europene.

Intrarea în funcție a noilor membri ai Curții de Justiție și ai Tribunalului și reînnoirea parțială a Tribunalului

O ședință solemnă are loc la Curte pentru a marca plecarea unor membri și depunerea jurământului de către noii membri. Domnul Alexander Kornezov devine judecător la Curtea de Justiție. La Tribunal, își preiau funcțiile noi judecători: domnul Francesco Bestagno, doamna Raffaella Pezzuto și doamna Tanja Pavelin.

Realegerea președintelui și a vicepreședintelui Tribunalului

În urma reînnoirii parțiale a membrilor Tribunalului Uniunii Europene, domnul Marc van der Woude este reales președinte al Tribunalului pentru perioada 2025-2028. Domnul Savvas Papasavvas este de asemenea reales vicepreședinte pentru aceeași perioadă.

Vizita Curții la Curtea Constituțională a Belgiei

O delegație a Curții se deplasează la Curtea Constituțională belgiană. Discuțiile au vizat rolul Curții Constituționale în calitate de instanță europeană, dreptul străinilor, egalitatea de gen și echilibrul între securitate și viața privată într-un mediu digital.

Vizita Curții la Curtea Constituțională italiană

O delegație a Curții se deplasează la Curtea Constituțională italiană. Discuțiile se concentrează pe rolul Curții Constituționale în calitate de instanță europeană, statul de drept, securitatea și viața privată, precum și azilul și migrația.

Octombrie

Finala concursului tinerilor avocați europeni

Curtea găzduiește finala concursului tinerilor avocați europeni, organizat de Academia de Drept European (ERA). Echipe provenite din toată Europa pun în practică dreptul Uniunii privind dreptul digital, protecția datelor, inteligența artificială și justiția transfrontalieră. Acestea pledează în fața unui juriu compus din judecători de la Tribunal și din profesioniști din domeniul dreptului.

Ziua porților deschise la Curte

Ca în fiecare an, Curtea își deschide porțile publicului larg pentru a-i prezenta funcționarea, istoria și clădirile sale. Ediția din 2025 găzduiește aproape 2 600 de vizitatori, care aruncă o privire în spatele culiselor, află despre proceduri, fac cunoștință cu persoane care lucrează în cadrul instituției și descoperă astfel rolul central al Curții în misiunea Uniunii Europene.

Noiembrie

Vizita Curții în Cipru

O delegație a Curții de Justiție se deplasează în Cipru pentru a purta discuții cu Curtea Constituțională Supremă și cu Curtea Supremă pe tema egalității, protecției datelor și procedurii de azil. Delegația se întâlnește de asemenea cu președintele Republicii Cipru, domnul Nikos Christodoulides, cu președinta Camerei Reprezentanților, doamna Annita Demetriou, cu ministrul justiției, domnul Marios Hartsiotis, și cu procurorul general, domnul George Savvides.

Vizita Curții la Curtea Supremă a Spaniei

O delegație a Curții de Justiție se deplasează la Curtea Supremă a Spaniei, la Madrid, unde este primită de președinta acesteia, doamna Isabel Perelló Doménech. Cu ocazia vizitei au loc mai multe discuții tematice privind dreptul Uniunii, protecția drepturilor fundamentale și provocările legate de statul de drept și independența judiciară.

Vizita Curții Europene a Drepturilor Omului la Curte

O delegație a Curții Europene a Drepturilor Omului efectuează o vizită oficială la Curte. Aceasta se concretizează în mai multe mese rotunde consacrate unor teme comune, precum interesul superior al copilului, libertatea de exprimare în era digitală și accesul la procedurile de azil.

Reuniunea Rețelei Judiciare a Uniunii Europene

Cea de a 7-a ediție a reuniunii anuale a corespondenților Rețelei judiciare a Uniunii Europene are loc la Lisabona, întrunind reprezentanți a 47 de jurisdicții membre. Aceasta este consacrată dialogului judiciar european, cu un accent special pe obligația de trimitere a instanțelor naționale de ultim grad.

Decembrie

Forumul magistraților

Curtea găzduiește aproximativ 150 de judecători din statele membre ale Uniunii Europene. Acest forum oferă instanțelor naționale ocazia de a discuta direct cu membrii Curții cu privire la subiecte de interes comun, consolidând astfel cooperarea strânsă care o leagă de instanțele naționale.

Ziua sensibilizării cu privire la nevoile persoanelor cu handicap

Cu ocazia Zilei internaționale a persoanelor cu handicap, Curtea organizează timp de două zile evenimente de sensibilizare. Numeroase activități invită la descoperirea prin artă, cultură și comunicare a valorilor pe care le întrupează persoanele cu handicap: creativitatea, reziliența în fața obstacolelor, autenticitatea și capacitatea de a fi o sursă de inspirație pentru toți.

Finala concursului Thémis 2025

Curtea găzduiește marea finală a competiției deschise viitorilor magistrați ai Uniunii în formare inițială. Această competiție este una dintre inițiativele emblematice ale Rețelei Europene de Formare Judiciară (REFJ). Opt echipe din șase state membre își prezintă lucrările, iar echipa României câștigă competiția.

Vizita Consiliului Barourilor Europene

O delegație a CCBE, reprezentând barourile din 46 de țări și condusă de președintele său, domnul Thierry Wickers, efectuează o vizită oficială la Curte. Au loc mese rotunde pe tema procedurilor judiciare, independenței avocaților și evoluțiilor tehnologice, inclusiv inteligența artificială și difuzarea ședințelor de judecată.

B. Un an în cifre

↘ Instituția în anul 2025

81 de judecători proveniți din 27 de state membre

Curtea de Justiție

27de judecători 11 avocați generali

Tribunalul

54 de judecători

2 302

funcționari și agenți

61 %
femei

39 %
bărbați

Posturi ocupate de femei:

54 % dintre posturile de administratori

50 % dintre posturile de conducere de nivel intermediar și superior

Reprezentarea femeilor în posturi de răspundere în cadrul administrației plasează Curtea în media superioară a instituțiilor europene.

Buget: 537 de milioane de euro

Procentajul de acte de procedură depuse prin e-Curia:

 e-Curia

92 % Curtea de Justiție

97 % Tribunalul

12 903 conturi de acces la e-Curia

e-Curia este o aplicație informatică ce permite reprezentanților părților în cauzele introduse la Curtea de Justiție și la Tribunal, precum și instanțelor naționale, în cadrul unei cereri de decizie preliminară formulate în fața Curții de Justiție, să schimbe actele de procedură cu grefele pe cale exclusiv electronică.

↘ Anul judiciar (Curtea de Justiție și Tribunalul)

1 878 de cauze introduse

2 301 cauze soluționate

2 489 de cauze pendinte

Durata medie a procedurilor: 18,2 luni

↘ Serviciile lingvistice

Instituție jurisdicțională multilingvă, Curtea trebuie să fie în măsură să trateze o cauză indiferent de limba oficială a Uniunii în care aceasta a fost introdusă. Ulterior, Curtea asigură difuzarea jurisprudenței sale în toate limbile oficiale ale Uniunii.

24
de limbi de
procedură

552
de combinații
lingvistice

600 de juriști-lingviști pentru traducerea
documentelor scrise

1 405 000 de pagini de tradus

1 386 000 de pagini traduse

511

ședințe și reuniuni care au
beneficiat de interpretare simultană

69

de interpreți pentru ședințele de
audiere a pledoariilor și pentru
reuniuni

Multilingvismul la Curtea de Justiție a Uniunii
Europene – Asigurarea accesului egal la justiție

[Vizionați videoclipul](#)

La Curte, traducerile sunt efectuate cu respectarea unui regim lingvistic imperativ care prevede posibilitatea de a utiliza cele 24 de limbi oficiale ale Uniunii Europene. Toate documentele de tradus sunt texte juridice cu un înalt grad de tehnicitate. Din acest motiv, serviciul lingvistic al Curții angajează numai juriști-lingviști având o formare juridică completă, precum și o cunoaștere aprofundată a cel puțin două alte limbi oficiale în afara limbii lor materne.

2

Activitatea judiciară

A. Curtea de Justiție în 2025

Curtea de Justiție poate fi sesizată în principal cu cereri de decizie preliminară. Atunci când o instanță națională are îndoieli cu privire la interpretarea unei norme a Uniunii sau cu privire la validitatea acesteia, suspendă procedura care se desfășoară în fața sa și sesizează Curtea de Justiție. Odată lămurită prin decizia pronunțată de Curte, instanța națională poate soluționa litigiul cu care este sesizată. În cauzele care necesită un răspuns într-un termen foarte scurt (de exemplu în materie de azil, de control la frontiere, de răpiri de copii etc.) este prevăzută o procedură preliminară de urgență.

Curtea poate fi sesizată de asemenea cu acțiuni directe, având ca obiect fie anularea unui act al Uniunii („acțiune în anulare”), fie constatarea faptului că un stat membru nu respectă dreptul Uniunii („acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor”). În cazul nerespectării de către statul membru a hotărârii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, o a doua acțiune, denumită acțiune în „dublă constatare a neîndeplinirii obligațiilor”, poate determina Curtea de Justiție să îi aplice acestuia o sancțiune pecuniară.

Pe de altă parte, împotriva deciziilor pronunțate de Tribunal pot fi formulate recursuri. Curtea de Justiție poate anula aceste decizii ale Tribunalului.

În sfârșit, Curții de Justiție îi pot fi adresate cereri de aviz pentru a verifica compatibilitatea cu tratatele a unui acord pe care Uniunea intenționează să îl încheie cu un stat terț sau cu o organizație internațională (introduse de un stat membru sau de o instituție europeană).

Koen Lenaerts

Președintele Curții de
Justiție a Uniunii Europene

↘ Activitatea și evoluția Curții de Justiție

Anul 2025 constituie un an de referință din mai multe puncte de vedere.

Mai întâi, acesta a fost primul an complet în care s-a pus în aplicare ultima parte a reformei arhitecturii jurisdicționale a Uniunii Europene prevăzute de [Regulamentul 2024/2019](#) și care vizează reechilibrarea volumului de muncă dintre cele două instanțe ale Uniunii, cu scopul ultim de a pronunța hotărâri judecătorești de calitate în cel mai scurt timp posibil.

Această parte finală a constat în special într-un transfer parțial al competenței preliminare de la Curtea de Justiție către Tribunal, devenit efectiv de la 1 octombrie 2024, în șase domenii specifice (TVA, accize, Codul vamal, clasificarea tarifară, drepturile pasagerilor și schema de comercializare a certificatelor de emisii). Ea se bazează pe mecanismul „ghișeului unic”, potrivit

889

de cauze introduse

580 de proceduri preliminare,

din care

4 proceduri preliminare de

urgență

Principalele state membre aflate la
originea cererilor:

Italia:	110
Polonia:	63
Germania:	61
Austria:	47
Bulgaria:	42

58 de acțiuni directe, din care:

49 de acțiuni în constatarea
neîndeplinirii obligațiilor și 1
acțiune în „dublă constatare a
neîndeplinirii obligațiilor”

245 de recursuri împotriva
deciziilor Tribunalului

1 cerere de aviz

5 cereri de asistență judiciară

căruia toate cererile de decizie preliminară sunt introduse în fața Curții de Justiție. Atunci când o cerere de decizie preliminară se încadrează în una dintre aceste șase domenii, președintele, după ascultarea vicepreședintelui și a prim-avocatului general, sau Curtea de Justiție, în reuniune generală, stabilește dacă această cerere trebuie transmisă Tribunalului sau menținută la Curte. În cursul anului 2025, din cele 74 de cereri preliminare examinate de ghișeul unic, 65 au fost transmise Tribunalului. Deciziile de transmitere au putut fi luate în cel mai scurt timp posibil datorită implicării constante a cabinetelor și serviciilor, în special a Grefei Curții și a Direcției de cercetare și documentare.

În ceea ce privește extinderea, începând cu 1 septembrie 2024, a mecanismului de admitere în principiu a recursurilor împotriva hotărârilor și ordonanțelor Tribunalului referitoare la deciziile a șase noi camere de recurs independente și la litigiile legate de executarea contractelor care cuprind o clauză compromisorie, aceasta a făcut obiectul unei puneri în aplicare coerente cu practica care s-a dezvoltat de la introducerea mecanismului respectiv. Astfel, din cele 36 de cereri examinate de camera de admitere în principiu a recursurilor, două cereri, dintre care una privind un litigiu de natură contractuală (Ordonanța în cauza SC/ Eulex Kosovo ([C-881/24 P](#)) care ține în prezent de competența acestei camere, au fost admise în măsura în care ridicau chestiuni importante pentru unitatea, coerența sau dezvoltarea dreptului Uniunii.

În continuare, la nivelul compunerii Curții, anul 2025 a fost marcat de sosirea noului judecător sloven, domnul Bošnjak, în vederea ocupării postului rămas vacant în urma dispariției, la 20 iunie 2024, a regretatului nostru coleg Marko Ilešič, și de plecarea primului judecător bulgar al Curții de Justiție, domnul Arabadjev, înlocuit de domnul Kornezov, anterior judecător la Tribunal.

În sfârșit, anul 2025 reprezintă o schimbare majoră în politica Curții în materie de comunicare și de transparență. Astfel, s-au înregistrat progrese notabile în vederea unei apropieri mai semnificative a justiției europene de cetățeni și a unui răspuns mai bun la nevoile profesioniștilor din domeniul dreptului.

O parte care nu este în măsură să facă față cheltuielilor de judecată poate solicita să beneficieze de asistență judiciară gratuită.

Pe planul comunicării, pe lângă lansarea unor capsule audiovizuale explicative, prin care membrii Curții de Justiție prezintă în mod succint unele dintre cele mai importante hotărâri pronunțate de această instanță, mai multe proiecte majore au avansat semnificativ pentru a fi puse în aplicare la începutul anului 2026: reformarea site-ului internet Curia, punerea la punct a unui motor de căutare profund modernizat pentru utilizatorii externi și transformarea Curia Web TV într-o versiune accesibilă tuturor utilizatorilor de internet. Aceste evoluții vor îmbunătăți în mod semnificativ accesul tuturor la informațiile judiciare.

În ceea ce privește consolidarea transparenței procedurilor desfășurate în fața Curții, trebuie menționată de asemenea publicarea memoriilor și observațiilor scrise depuse în cauzele preliminare, decisă cu ocazia ultimei reforme a sistemului jurisdicțional, precum și adoptarea, la 1 aprilie 2025, a deciziei privind normele și modalitățile de punere în aplicare a retransmisiei ședințelor. O astfel de retransmisie promovează o mai bună înțelegere a rolului Curții, precum și a activității sale și asigură un acces mai larg atât la mijloacele, argumentele și observațiile prezentate de părți, cât și la concluziile avocaților generali și la hotărârile pronunțate de instanță.

În afara activității sale judiciare propriu-zise, Curtea și-a continuat eforturile în materie de formare, comunicare și schimburi cu instanțele din statele membre. Astfel, la 3-5 septembrie 2025, la Sofia (Bulgaria), a avut loc a treia ediție a conferinței „EUnited in diversity”, care reunește curțile constituționale și instituțiile echivalente ce exercită o competență constituțională a statelor membre ale Uniunii, precum și Curtea de Justiție, cu scopul de a dinamiza dialogul judiciar și de a consolida interacțiunile în ordinea juridică comună pe care o constituie Uniunea și sistemele juridice ale statelor membre. La 1 și 2 decembrie 2025, Curtea a primit aproximativ 150 de judecători din statele membre cu ocazia Forumului anual al magistraților. Acest forum, organizat pentru prima dată în anul 1968, oferă instanțelor naționale ocazia de a se familiariza cu funcționarea Curții și de a discuta direct cu membrii acesteia chiar în cadrul instituției pe subiecte de interes comun, consolidând astfel cooperarea strânsă care o leagă de instanțele naționale. De asemenea trebuie semnalată dezvoltarea întâlnirilor și a formărilor organizate în cadrul Rețelei Judiciare a Uniunii Europene (RJUE) și în cooperare cu Rețeaua Europeană de Formare Judiciară (EJTN), în special în legătură cu procedura preliminară. În sfârșit, în decembrie 2025, a avut loc pentru prima dată în cadrul Curții marea finală a concursului Themis, organizat de EJTN. Acest concurs prestigios oferă viitorilor judecători sau procurori din cele patru colțuri ale Europei o ocazie unică de a-și perfecționa cunoștințele practice în dreptul Uniunii și contribuie astfel la consolidarea unei culturi judiciare comune în cadrul acesteia.

În ceea ce privește statisticile anului trecut, acestea reflectă în continuare un număr ridicat atât de cauze introduse în fața Curții (889), cât și de cauze soluționate de aceasta (774), această din urmă cifră explicându-se în mare parte prin reînnoirea parțială a Curții în anul 2024. Numărul cauzelor pendinte era astfel, la 31 decembrie 2025, de 1 322. Durata medie a procedurilor, incluzând toate tipurile de cauze combinate, a fost în anul 2025 de 16,7 luni.

774 de cauze soluționate

561 de proceduri preliminare, din care: 3 proceduri preliminare de urgență

51 de acțiuni directe, din care: 38 de constatări ale neîndeplinirii obligațiilor împotriva a 20 de state membre

5 hotărâri în „dublă constatare a neîndeplinirii obligațiilor”

156 de recursuri împotriva deciziilor Tribunalului, din care: 24 de recursuri au anulat decizia adoptată de Tribunal

Durata medie a procedurilor: 16,7 luni

Durata medie a procedurilor preliminare de urgență: 3,4 luni

1 322

de cauze pendinte la 31 decembrie 2025

Principalele domenii tratate:

Spațiul de libertate, securitate și justiție	142
Ajutoare de stat și concurență	132
Politica economică și monetară	111
Libertatea de circulație și de stabilire – piața internă	106
Protecția consumatorilor	95
Politica externă și de securitate comună	79
Apropierea legislațiilor	76
Mediul	63
Politica socială	52
Transporturile	47

[A se vedea statisticile detaliate ale Curții de Justiție](#)

↘ Membrii Curții de Justiție

Curtea de Justiție este compusă din 27 de judecători și 11 avocați generali.

Judecătorii și avocații generali sunt desemnați de comun acord de guvernele statelor membre, după consultarea unui comitet al cărui rol este de a emite un aviz cu privire la capacitatea candidaților de a exercita funcțiile respective. Mandatul acestora este de șase ani și poate fi reînnoit.

Ei sunt aleși din rândul personalităților care oferă toate garanțiile de independență și care întrunesc condițiile cerute pentru exercitarea în țările lor a celor mai înalte funcții jurisdicționale sau a căror competență este bine-cunoscută.

Judecătorii își exercită funcțiile în deplină imparțialitate și independență.

Judecătorii Curții de Justiție aleg dintre ei președintele și vicepreședintele. Judecătorii și avocații generali numesc greșierul pentru o perioadă de șase ani.

Avocații generali au sarcina să prezinte în cauzele în care sunt desemnați, cu deplină imparțialitate și în deplină independență, o opinie juridică denumită „concluzii”. Această opinie nu are caracter obligatoriu, ci permite prezentarea unui punct de vedere complementar asupra obiectului litigiului.

În anul 2025 au intrat în funcție la Curtea de Justiție, în calitate de judecători: în iunie, domnul Marko Bošnjak (Slovenia), înlocuindu-l pe domnul Marko Ilešič, și, în septembrie, domnul Alexander Kornezov (Bulgaria), înlocuindu-l pe domnul Alexander Arabadjiev.

K. Lenaerts
Președinte

T. von Danwitz
Vicepreședinte

F. Biltgen
Președintele
Camerei întâi

K. Jürimäe
Președinta Camerei
a doua

C. Lycourgos
Președintele
Camerei a treia

I. Jarukaitis
Președintele
Camerei a patra

**M. L. Arastey
Sahún**
Președinta Camerei
a cincea

M. Szpunar
Prim-avocat general

I. Ziemele
Președinta Camerei
a șasea

J. Passer
Președintele
Camerei a zecea

**O. Spineanu-
Matei**
Președinta Camerei
a opta

M. Condrinzi
Președintele
Camerei a noua

F. Schalin
Președintele
Camerei a șaptea

J. Kokott
Avocată generală

S. Rodin
Judecător

**M. Campos
Sánchez-Bordona**
Avocat general

E. Regan
Judecător

**N. J. Cardoso da
Silva Piçarra**
Judecător

A. Kumin
Judecător

N. Jääskinen
Judecător

J. Richard de la Tour
Avocat general

A. Rantos
Avocat general

D. Gratsias
Judecător

M. Gavalec
Judecător

N. Emiliou
Avocat general

Z. Csehi
Judecător

T. Čapeta
Avocată generală

L. Medina
Avocată generală

B. Smulders
Judecător

D. Spielmann
Avocat general

A. Biondi
Avocat general

S. Gervasoni
Judecător

N. Fenger
Judecător

R. Frenđo
Judecătoare

R. Norkus
Avocat general

M. Bošnjak
Judecător

A. Kornezov
Judecător

A. Calot Escobar
Grefier

Ordinea protocolară începând cu 7 octombrie 2025

B. Tribunalul în 2025

Tribunalul poate fi sesizat în principal, în primă instanță, cu acțiuni directe formulate de persoane fizice sau juridice (particulari, societăți, asociații etc.), atunci când acestea sunt vizate direct și individual, și de statele membre împotriva actelor instituțiilor, organelor, oficiilor sau agențiilor Uniunii Europene, precum și cu acțiuni directe prin care se urmărește obținerea reparării prejudiciilor cauzate de instituții sau de agenții lor.

Deciziile Tribunalului pot face obiectul unui recurs în fața Curții de Justiție, limitat la chestiuni de drept. În cauzele care au beneficiat deja de o dublă examinare (de către o cameră jurisdicțională independentă și apoi de către Tribunal), Curtea de Justiție admite în principiu recursul doar dacă acesta ridică o chestiune importantă pentru unitatea, coerența sau dezvoltarea dreptului Uniunii.

De la 1 octombrie 2024 Tribunalul este de asemenea competent să soluționeze cererile de decizie preliminară, transferate de Curtea de Justiție, care țin exclusiv de una sau de mai multe dintre următoarele șase domenii specifice: sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată; accizele; Codul vamal; clasificarea tarifară a mărfurilor în Nomenclatura combinată; compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare sau a întârzierii ori a anulării serviciilor de transport; schema de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră.

O mare parte din contenciosul său este de natură economică: proprietate intelectuală (mărci, desene și modele industriale ale Uniunii Europene), concurență, ajutoare de stat și supraveghere bancară și financiară.

Tribunalul este de asemenea competent să statueze în materia funcției publice în litigiile dintre Uniunea Europeană și agenții săi.

Marc van der Woude

Președintele Tribunalului Uniunii
Europene

↘ Activitatea și evoluția Tribunalului

Pentru Tribunal, anul 2025 a fost marcat în special de două evenimente care au avut loc în septembrie, și anume, pe de o parte, reînnoirea sa parțială și, pe de altă parte, sfârșitul perioadei de tranziție în ceea ce privește examinarea cererilor de decizie preliminară.

La 15 septembrie 2025, trei membri au părăsit Tribunalul în cadrul reînnoirii parțiale, și anume doamna judecătoare Tomljenović, domnul președinte de cameră Mastroianni și doamna președintă de cameră Porchia, în timp ce domnul Kornezov a fost numit judecător la Curtea de Justiție. Tribunalul le mulțumește pentru contribuția lor importantă la jurisprudența sa. La aceeași dată, domnul judecător Bestagno și doamnele judecătoare Pezzuto și

989

de cauze introduse

820

de acțiuni directe, din care:

Proprietate intelectuală
și industrială 257

Funcția publică
a Uniunii Europene 109

Ajutoare de stat și concurență 39

21 de acțiuni introduse de
statele membre

65 de trimiteri preliminară

52 de cereri de asistență
judiciară

O parte care nu este în măsură să facă față cheltuielilor de judecată poate solicita să beneficieze de asistență judiciară gratuită.

Pavelin au depus jurământul ca noi membri ai Tribunalului. Noul colegiu astfel constituit și-a reales ulterior, pentru un mandat de trei ani, președintele și vicepreședintele și a ales zece președinți de cameră.

Aceste evenimente au coincis de asemenea cu sfârșitul perioadei de tranziție pe care Tribunalul a instituit-o în urma transferului parțial al competenței preliminară de la Curtea de Justiție la Tribunal, prevăzut de Regulamentul 2024/2019 (reformă care a intrat în vigoare la 1 octombrie 2024). La nivel intern, acest lucru s-a reflectat în instituirea a două camere specializate pentru examinarea cererilor de decizie preliminară, fiecare compusă din șase judecători, dintre care un avocat general ales pentru soluționarea acestor cereri. Astfel, spre deosebire de acțiunile directe, cererile de decizie preliminară sunt, fără a aduce atingere unei trimeri ulterioare a unei cauze la un complet diferit, atribuite inițial unui complet de cinci judecători. În vederea soluționării optime a cererilor de decizie preliminară, Tribunalul a ales de asemenea doi judecători chemați să înlocuiască avocații generali respectivi în caz de indisponibilitate a acestora.

Această reorganizare și sosirea noilor membri au avut totuși un efect favorabil asupra activității judiciare a Tribunalului, întrucât acesta a putut, în cursul anului 2025, să închidă 1 527 de cauze (dintre care 404 cauze conexe, introduse de foști deputați europeni împotriva Parlamentului European și referitoare la sistemul de pensii suplimentare), ceea ce reprezintă un record istoric absolut. Ținând seama de cele 989 de cauze introduse, numărul cauzelor pendente la sfârșitul anului a fost redus la 1 167. În ceea ce privește în special cererile preliminară, în 2025 au fost transferate la Tribunal 65 și 16 au fost închise.

Durata medie a procedurilor a rămas stabilă în raport cu anul 2024 și se ridică, incluzând toate domeniile și deciziile, la 18,9 luni. Grupând într-o singură cauză cele 404 cauze în esență identice, durata medie a procedurilor se reduce la 16 luni. Pentru soluționarea cererilor preliminară, această durată este mai scurtă și se ridică la 6,2 luni.

În anul 2025, 34,7 % dintre cauzele soluționate au fost soluționate de completuri formate din cinci judecători (inclusiv cele 404 cauze conexe menționate). Dintre cele mai importante cauze (a se vedea capitolul „Retrospectivă asupra hotărârilor importante ale anului”), două au fost judecate în Marea Cameră, compusă din 15 judecători, și două în camera intermediară de nouă judecători, pe care Tribunalul a înființat-o cu ocazia ultimei reforme din 2024. Este vorba despre cauzele *Stevi* și *The New York Times/Comisia* și *Austria/Comisia* (Marea Cameră), precum și cauzele conexe *YL/Consiliul* și *YL/Consiliul* și *EUIPO* (Camera intermediară).

În acest prim an complet de la transferul parțial la 1 octombrie 2024 al competenței în materie preliminară, Tribunalul a putut să-și consolideze noua misiune și să integreze perfect soluționarea acestor cereri în funcționarea sa internă, judecând în același timp în mod global un număr excepțional de mare de cauze. Grație soluționării eficiente și proactive a cauzelor, de care dă dovadă în prezent, Tribunalul se arată mai pregătit ca niciodată să facă față unor noi provocări.

Savvas Papasavvas

Vicepreședintele
Tribunalului Uniunii
Europene

↘ Evoluție contencioasă majoră

Anul 2025 a fost marcat în principal de efectele reformei instituite prin [Regulamentul 2024/2019](#). Adoptată într-un context caracterizat de creșterea atât a numărului de cauze preliminare pendinte, cât și a duratei medii de soluționare a acestora în fața Curții de Justiție, reforma menționată aduce două schimbări majore în cadrul Tribunalului, întrucât, pe de o parte, creează un nou complet de judecată și, pe de altă parte, transferă Tribunalului o parte din competența preliminară.

Astfel, camera intermediară, compusă din nouă judecători, a pronunțat prima sa hotărâre și i-au fost încredințate mai multe cauze. Crearea acestei camere a fost ghidată de dorința de a păstra printre altele coerența deciziilor preliminare pronunțate de Tribunal și de preocuparea de a asigura buna administrare a justiției.

Camera preliminară a Tribunalului a pronunțat de asemenea primele sale hotărâri. Acestea se încadrează în două dintre cele șase domenii specifice transferate Tribunalului. Este vorba în special despre accize și despre sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată.

Astfel, în prima cauză preliminară judecată de Tribunal, în care s-a pronunțat Hotărârea din 9 iulie 2025, *Gotek* ([T-534/24](#)), cererea privea interpretarea articolelor 7 și 8 din Directiva 2008/118/CE a Consiliului și a fost formulată în cadrul unui litigiu între o persoană fizică și Ministerul Finanțelor din Croația, în legătură cu recuperarea accizelor datorate de această persoană în cadrul livrării fictive de produse accizabile care figurează pe facturi false.

În materia sistemului comun al taxei pe valoarea adăugată, în Hotărârea din 26 noiembrie 2025, *Versãofast* ([T-657/24](#)), Tribunalul s-a pronunțat asupra unei cereri de decizie preliminară privind interpretarea articolului 135 alineatul (1) litera (b) din Directiva 2006/112/CE a Consiliului și formulată în cadrul unui litigiu între Versãofast și autoritatea fiscală, în legătură cu activitățile de intermediar de credite desfășurate de această societate pe care autoritatea fiscală menționată le-a calificat drept operațiuni de negociere de credite scutite de taxa pe valoarea adăugată.

Avocații generali care asistă Tribunalul la soluționarea cererilor de decizie preliminară și-au prezentat de asemenea primele concluzii.

Astfel, în Concluziile prezentate în cauza *Accorinvest* ([T-653/24](#)) la 29 octombrie 2025, avocata generală Maja Brkan a examinat o cerere de decizie preliminară privind interpretarea articolului 1 alineatul (2) din Directiva 2008/118/CE a Consiliului, ocazie cu care Tribunalul ar trebui să stabilească dacă contribuția tarifară de transport poate fi calificată drept „taxă indirectă suplimentară” în sensul articolului 1 alineatul (2) din Directiva 2008/118 și intră în domeniul de aplicare al acestei dispoziții.

La rândul său, în Concluziile prezentate în cauza *European Air Charter* ([T-656/24](#)) la 26 noiembrie 2025, avocatul general Martín y Pérez de Nanclares a examinat cererea de decizie preliminară formulată de Tribunalul Regional din Düsseldorf (Germania), care invita Tribunalul să precizeze noțiunea de „legătură de cauzalitate «directă»” între apariția unei împrejurări excepționale, în sensul articolului 5 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 261/2004, care a afectat un zbor și întârzierea unui zbor ulterior.

Transferul către Tribunal al unei părți din competența preliminară constituie o etapă importantă pentru o instanță a cărei misiune inițială consta în judecarea litigiilor ce necesitau o examinare aprofundată a unor fapte complexe și care este investită în prezent cu o misiune de dialog cu instanțele naționale. Anul care se încheie demonstrează că Tribunalul s-a ridicat la înălțimea așteptărilor atât în ceea ce privește calitatea primelor decizii pronunțate, cât și durata medie a procedurilor.

1 527
de cauze soluționate

1 399
de acțiuni directe, din care:

Proprietate intelectuală și industrială	303
Ajutoare de stat și concurență	126
Funcția publică a Uniunii Europene	67

16 trimiteri preliminare

Durata medie a procedurilor: 18,9 luni

Proporția deciziilor care au făcut obiectul unui recurs
în fața Curții de Justiție: 26 %

1 167
de cauze pendinte
(la 31 decembrie 2025)

Principalele domenii tratate:

Proprietate intelectuală și industrială	276
Funcția publică a Uniunii Europene	164
Măsuri restrictive	125
Drept instituțional	88
Ajutoare de stat și concurență	66
Mediu	63
Politica economică și monetară	46
Accesul la documente	40
Fiscalitate	40
Achiziții publice	37

Numărul total de cauze soluționate include 404 cauze,
în esență identice și conexe, privind sistemul de pensii
suplimentare al deputaților europeni.

[A se vedea statisticile detaliate ale
Tribunalului](#)

↘ Membrii Tribunalului

Tribunalul este compus din doi judecători pentru fiecare stat membru.

Judecătorii sunt aleși dintre persoanele care oferă toate garanțiile de independență și care au capacitatea necesară pentru exercitarea unor înalte funcții jurisdicționale. Ei sunt numiți de comun acord de guvernele statelor membre, după consultarea unui comitet al cărui rol este de a emite un aviz cu privire la capacitatea candidaților. Mandatul acestora este de șase ani și poate fi reînnoit. Judecătorii Tribunalului aleg dintre ei președintele și vicepreședintele, pentru o perioadă de trei ani. Aceștia numesc un grefier pentru un mandat de șase ani.

Judecătorii își exercită funcțiile în deplină imparțialitate și independență.

În iunie 2025 au intrat în funcție la Tribunal doi noi membri: domnul judecător Jörgen Hettne (Suedia) și doamna judecătoare Danutė Jočienė (Lituania), în locul domnului Fredrik Schalin, numit în 2024 judecător la Curtea de Justiție și, respectiv, al domnului Rimvydas Norkus, numit în 2024 avocat general la Curtea de Justiție.

După reînnoirea parțială a Tribunalului în septembrie 2025, au intrat în funcție trei noi membri, și anume domnul judecător Francesco Bestagno (Italia) și doamna judecătoare Raffaella Pezzuto (Italia), în locul domnului Roberto Mastroianni și, respectiv, al doamnei Ornella Porchia, precum și doamna judecătoare Tanja Pavelin (Croatia), în locul doamnei Vesna Tomljenović.

M. van der Woude
Președinte

S. Papisavvas
Vicepreședinte

E. Buttigieg
Președintele
Camerei întâi

N. Pótorak
Președinta Camerei
a doua

**K. Kowalik-
Bańczyk**
Președinta Camerei
a treia

G. De Baere
Președintele
Camerei a patra

**M. Sampol
Pucuruł**
Președintele
Camerei a cincea

**P. Škvařilová-
Pelzl**
Președinta Camerei
a șasea

K. Kecsmár
Președintele
Camerei a șaptea

I. Gâlea
Președintele
Camerei a opta

S. Kingston
Președinta Camerei
a noua

S. L. Kalêda
Președintele
Camerei a zecea

M. Jaeger
Judecător

H. Kanninen
Judecător

J. Schwarcz
Judecător

M. Kancheva
Judecătoare

L. Madise
Judecător

A. Marcoulli
Judecătoare

I. Reine
Judecătoare

R. da Silva Passos
Judecător

P. Nihoul
Judecător

J. Svenningsen
Judecător

U. Öberg
Judecător

M. J. Costeira
Judecătoare

C. Mac Eochaidh
Judecător

T. Pynnä
Judecătoare

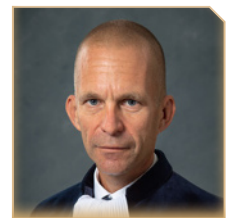
L. Truchot
Judecător

J. Laitenberger
Judecător

**J. Martín y Pérez
de Nanclares**
Judecător

G. Hesse
Judecător

M. Stancu
Judecătoare

I. Nõmm
Judecător

G. Steinfatt
Judecătoare

T. Perišin
Judecătoare

D. Petrlík
Judecător

M. Brkan
Judecătoare

P. Zilgalvis
Judecător

I. Dimitrakopoulos
Judecător

D. Kukovec
Judecător

T. Tóth
Judecător

B. Ricziová
Judecătoare

E. Tichy-Fisslberger
Judecătoare

W. Valasidis
Judecător

S. Verschuur
Judecător

**L. Spangsberg
Grønfeldt**
Judecătoare

H. Cassagnabère
Judecător

R. Meyer
Judecător

J. Hettne
Judecător

D. Jočienė
Judecătoare

F. Bestagno
Judecător

R. Pezzuto
Judecătoare

T. Pavelin
Judecătoare

V. Di Bucci
Grefier

Ordinea protocolară începând cu 16 septembrie
2025

C. Jurisprudența în 2025

[●] **Focus** Cetățenia Uniunii în fața „pașapoartelor de aur”

 Hotărârea *Comisia/Malta (Cetățenia prin investiții)* ([C-181-23](#))

Începând cu anul 2014, Malta a instituit mecanisme care permit resortisanților țărilor terțe să dobândească cetățenia malteză în schimbul unor contribuții financiare și investiții. În anul 2020, acest dispozitiv a fost înlocuit cu un nou program de „dobândire a cetățeniei prin naturalizare pentru servicii excepționale prin investiții directe”. Acest regim permitea unui investitor străin, precum și anumitor membri ai familiei sale să obțină cetățenie malteză prin plata unor sume importante către stat, prin dobândirea sau închirierea unui bun imobil în Malta, printr-o donație către o organizație autorizată și prin respectarea unei cerințe de ședere așa-numită legală, a cărei durată putea fi redusă printr-o plată suplimentară.

Comisia Europeană a considerat că acest program ridică dificultăți în ceea ce privește dreptul Uniunii, întrucât dobândirea de către o persoană a cetățeniei unui stat membru îi conferă automat cetățenia Uniunii. Astfel, potrivit Comisiei, noul program maltez introdus în 2020 se baza pe o logică în esență tranzacțională. Condițiile financiare constituiau elementul central al acestuia, în timp ce condiția de reședință nu presupunea o prezență efectivă și durabilă pe teritoriul maltez. Posibilitatea de a reduce în mod semnificativ durata șederii în schimbul unei plăți mai mari arăta că legătura dintre solicitant și statul membru nu era un criteriu determinant pentru acordarea cetățeniei. Comisia considera astfel că regimul menționat conducea la o formă de comercializare a cetățeniei Uniunii, incompatibilă cu natura acestui statut.

Comisia a sesizat Curtea de Justiție care a amintit că cetățenia Uniunii constituie statutul fundamental al resortisanților statelor membre. Ea conferă drepturi și impune obligații și se întemeiază pe un raport special de solidaritate și de loialitate între stat și resortisanții săi. Acest raport stă de asemenea la baza încrederii reciproce dintre statele membre pe care s-a fundamentat introducerea cetățeniei europene cu ocazia adoptării Tratatului de la Maastricht, fiecare stat acceptând efectele deciziilor celorlalte state membre în materie de cetățenie.

Curtea a arătat că, în cadrul acestui program, acordarea cetățeniei malteze depindea în principal de respectarea unor condiții financiare prestabilite, iar reședința cerută, întrucât nu presupunea demonstrarea unei șederi reale de o anumită durată în Malta, nu implica o integrare efectivă în societatea malteză. Curtea a observat că aceste constatări nu puteau fi puse în discuție de controalele de securitate și de reputație invocate de Malta, întrucât acestea se limitau în esență la prevenirea anumitor riscuri de interes public.

Curtea a statuat că un program de naturalizare bazat pe o asemenea procedură tranzacțională încalcă însăși natura cetățeniei Uniunii. Un stat membru, prin acordarea cetățeniei sale și, așadar, a cetățeniei europene, în principal în schimbul unor plăți sau al unor investiții predeterminate, fără a impune o legătură autentică de solidaritate și loialitate între acesta și candidatul la naturalizare, aduce atingere încrederii reciproce pe care se întemeiază Uniunea.

Prin stabilirea și punerea în aplicare a acestui program de dobândire a cetățeniei prin investiții, Malta nu și-a îndeplinit așadar obligațiile ca stat membru și a încălcat principiul cooperării loiale.

Ce este cetățenia Uniunii Europene?

Cetățenia Uniunii Europene este una dintre componentele esențiale ale proiectului european. Introdusă prin Tratatul de la Maastricht și consacrată în prezent la articolul 20 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), aceasta conferă oricărei persoane care are cetățenia unui stat membru un statut comun, care se adaugă cetățeniei naționale, fără a i se substitui. Acest statut conferă drepturi importante, precum dreptul la liberă circulație și ședere în statele membre, dreptul de a vota și de a se prezenta la alegerile locale și europene în statul de reședință, precum și dreptul la protecția diplomatică și consulară a celorlalte state membre în țările terțe.

Cetățenia Uniunii se întemeiază pe solidaritatea și încrederea reciprocă dintre statele membre și resortisanții acestora. Acordarea sa decurge în mod automat din calitatea de resortisant al unui stat membru, care se bazează pe existența unui raport special de solidaritate și loialitate între aceștia. Acest raport special este cel care justifică acordarea drepturilor aferente cetățeniei Uniunii și care se exercită în întreaga Uniune.

Cetățenia Uniunii în jurisprudența Curții

De la introducerea sa prin Tratatul de la Maastricht (1993), sfera de aplicare precisă a cetățeniei Uniunii a fost clarificată treptat de jurisprudența Curții de Justiție. Începând cu Hotărârea *Martínez Sala* ([C-85/96](#)), Curtea a recunoscut că statutul de cetățean al Uniunii permitea, în anumite situații, să se invoce în mod direct principiul nediscriminării pe motive de cetățenie sau naționalitate. Această evoluție a fost confirmată în Hotărârea *Grzelczyk* ([C-184/99](#)), în care Curtea a afirmat că cetățenia Uniunii are vocație de a fi „statutul fundamental” al resortisanților statelor membre, marcând un moment simbolic și juridic în integrarea europeană.

Curtea a precizat ulterior sfera de aplicare și limitele acestui statut. În Hotărârea *Rottmann* ([C-135/08](#)), aceasta a statuat că deciziile naționale referitoare la pierderea cetățeniei, atunci când determină pierderea cetățeniei Uniunii, trebuie să respecte principiul proporționalității. La scurt timp după aceea, în Hotărârea *Zambrano* ([C-34/09](#)), Curtea a confirmat că un copil de vârstă mică, care are cetățenia unui stat membru și este, așadar, cetățean al Uniunii, trebuie să poată beneficia efectiv de esența drepturilor corespunzătoare acestui statut. Prin urmare, un permis de ședere nu poate fi refuzat părinților săi, resortisanți ai unei țări terțe. În lipsa unui asemenea permis, acest copil ar fi constrâns să părăsească teritoriul Uniunii pentru a-și însoți părinții și ar fi astfel privat de beneficiul efectiv al esenței drepturilor conferite de cetățenia Uniunii.

În același sens, în Hotărârea *Stolichna obshtina, rayon „Pancharevo”* (C-490/20), Curtea a statuat că un stat membru este obligat să recunoască, în scopul aplicării dreptului Uniunii, o legătură de filiație stabilită în mod legal într-un alt stat membru cu două persoane de același sex pentru a garanta copilului beneficiul efectiv al drepturilor aferente cetățeniei Uniunii, în special libertatea de circulație. Curtea consacră astfel o concepție a cetățeniei europene care se exercită în mod concret prin dreptul de a duce o viață de familie normală.

În sfârșit, mai recent, în Hotărârea *Udlændinge- og Integrationsministeriet* (C-689/21), Curtea a confirmat că, deși statele membre rămân competente în materie de cetățenie, ele trebuie să exercite această competență într-un mod care să nu aducă o atingere disproporționată substanței înseși a drepturilor conferite de cetățenia Uniunii, subliniind încă o dată caracterul central și protector al acestui statut în ordinea juridică a Uniunii.

Un cetățean al Uniunii are dreptul:

- de a circula liber, de a trăi, de a lucra sau de a studia într-un alt stat membru;
- de a vota și de a candida la alegerile locale și europene în statul său de reședință;
- de a adresa petiții Parlamentului European sau o inițiativă cetățenească Comisiei Europene;
- de a adresa o plângere Ombudsmanului European cu privire la un act de administrare defectuoasă de către o instituție a Uniunii;
- de a se bucura de protecție consulară din partea unui alt stat membru atunci când propriul stat nu este reprezentat într-o țară terță;
- de a solicita acces la documentele instituțiilor Uniunii;
- de a se adresa instituțiilor Uniunii în una dintre cele 24 de limbi oficiale, la alegerea sa.

[●] Focus Directiva privind salariile minime în fața Curții de Justiție

 Hotărârea *Danemarca/Parlamentul și Consiliul (Salarii minime adecvate)* ([C-19/23](#))

Adoptată în octombrie 2022 de Parlamentul European și Consiliu, [Directiva \(UE\) 2022/2041](#) privind salariile minime urmărește să îmbunătățească condițiile de trai și de muncă ale lucrătorilor în Uniune. Aceasta stabilește un cadru comun menit să promoveze caracterul adecvat al salariilor minime legale, acolo unde ele există, și să consolideze rolul negocierilor colective în stabilirea salariilor. Adoptată în temeiul articolului 153 alineatul (1) litera (b) TFUE privind condițiile de muncă, directiva precizează că respectă competența statelor membre de a stabili remunerațiile, precum și autonomia partenerilor sociali.

Danemarca, susținută de Suedia, a contestat competența Uniunii de a interveni în acest domeniu. Danemarca considera că, în pofida caracterului său aparent procedural, directiva a determinat în realitate Uniunea să intervină în mod direct în stabilirea salariilor. Or, acest domeniu ar fi în mod expres exclus din competențele Uniunii prin articolul 153 alineatul (5) TFUE. Danemarca susținea de asemenea că anumite obligații impuse statelor membre aduceau atingere dreptului de asociere și modelului danez de relații profesionale, bazat pe o largă autonomie a partenerilor sociali.

Curtea a amintit că Uniunea poate acționa numai în limitele competențelor care îi sunt atribuite prin tratate. Aceasta a precizat că excluderea referitoare la „remunerații” urmărește să împiedice orice armonizare directă a nivelului salariilor la nivelul Uniunii. Excluderea respectivă nu poate fi totuși interpretată într-un mod atât de larg încât să priveze de substanță competențele Uniunii în materie de politică socială, printre altele pentru a îmbunătăți condițiile de muncă.

Curtea a statuat că Directiva privind salariile minime adecvate nu introduce nici un salariu minim european, nici un nivel armonizat de remunerare în Uniune. În esență aceasta impune doar cerințe procedurale minime, lăsând statelor membre o marjă largă de apreciere pentru a-și stabili și actualiza salariile minime.

În ceea ce privește promovarea negocierilor colective, Curtea a arătat că directiva nu impune nicio obligație de rezultat. Statele membre în care mai puțin de 80 % dintre lucrători sunt acoperiți de convenții colective trebuie doar să creeze un cadru favorabil pentru astfel de negocieri și, în consecință, să adopte un plan de acțiune menit să încurajeze aceste negocieri. Este vorba despre obligații de mijloace, care respectă diversitatea tradițiilor naționale și autonomia partenerilor sociali, având în vedere că directiva nu prevede, în special, nicio obligație în sarcina acestor state membre de a atinge *a minima* un asemenea nivel de acoperire.

Curtea a statuat însă că anumite dispoziții ale Directivei privind salariile minime adecvate depășeau acest cadru procedural. Aceasta a apreciat că faptul de a impune statelor membre luarea în considerare a unor criterii precise pentru a stabili și actualiza salariile minime legale, precum costul vieții, nivelul general al salariilor sau productivitatea, echivala cu armonizarea unei părți din elementele constitutive ale salariilor minime legale. Curtea a ajuns la o constatare similară cu privire la dispoziția din această directivă care interzice orice reducere

a salariilor minime legale atunci când acestea sunt supuse unor sisteme de indexare automată. Prin urmare, dispozițiile menționate constituie o interferență directă în stabilirea remunerațiilor. În consecință, Curtea a anulat dispozițiile directivei care implică aceste interferențe directe ale Uniunii în stabilirea remunerațiilor și care depășesc astfel competențele conferite acesteia de tratate. Aceasta a respins în rest acțiunea Danemarcei.

Astfel, Curtea a precizat echilibrul dintre competența Uniunii în materie de politică socială și excluderea referitoare la remunerații, confirmând că Uniunea poate reglementa proceduri și poate promova negocierea colectivă fără a interveni în mod direct în stabilirea salariilor.

Ce prevede articolul 153 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE)?

Articolul 153 TFUE definește domeniile în care Uniunea Europeană poate susține și completa acțiunea statelor membre în materie de politică socială. Acesta permite în special Uniunii să adopte directive care stabilesc cerințe minime în domenii precum condițiile de muncă, protecția lucrătorilor, egalitatea între femei și bărbați sau informarea și consultarea lucrătorilor.

Articolul respectiv stabilește însă limite clare pentru acțiunea Uniunii. Alineatul (5) al acestuia exclude în mod expres anumite materii din sfera de competență a Uniunii, în special remunerațiile, dreptul de asociere, dreptul la grevă și dreptul la lock-out. Această excludere urmărește să protejeze autonomia statelor membre și a partenerilor sociali în domenii considerate esențiale pentru tradițiile lor sociale și constituționale. Jurisprudența Curții de Justiție precizează că, deși Uniunea poate adopta norme care au un impact indirect asupra salariilor, nu poate interveni în mod direct în stabilirea nivelului acestora.

Directiva (UE) 2022/2041 privind salariile minime adecvate

Directiva (UE) 2022/2041 urmărește să îmbunătățească condițiile de trai și de muncă în Uniunea Europeană prin consolidarea protecției oferite de salarii minime adecvate. Aceasta nu prevede un salariu minim european și nici nu stabilește un nivel uniform de remunerare. Obiectivul său este de a stabili un cadru comun care să garanteze că salariile minime, acolo unde există, permit asigurarea unui nivel de trai decent, respectând în același timp tradițiile naționale și autonomia partenerilor sociali.

Directiva urmărește în principal aceste obiective prin intermediul unor dispoziții de natură procedurală. Aceasta impune astfel statelor membre a căror legislație instituie **un salariu minim legal** să prevadă **proceduri clare și transparente** pentru stabilirea și actualizarea acestuia.

Directiva **promovează de asemenea negocierea colectivă**, considerată un element central pentru asigurarea unor salarii adecvate, în special prin invitarea statelor membre în care acoperirea lucrătorilor care beneficiază de aplicarea unor convenții colective este redusă să adopte măsuri care să favorizeze dialogul social. Astfel, directiva urmărește să consolideze convergența socială în cadrul Uniunii fără a aduce atingere, în această privință, competenței statelor membre în materie de stabilire a remunerațiilor.

Salariul minim în jurisprudența Curții

Chiar înainte de intrarea în vigoare a Directivei privind salariile minime adecvate, Curtea avusese deja ocazia să dezvolte o jurisprudență substanțială în materie de salarii minime. Mai multe hotărâri au delimitat competențele naționale și cerințele dreptului Uniunii.

Cauzele referitoare la detașarea lucrătorilor au jucat un rol central. În Hotărârea *Laval* ([C-341/05](#)), Curtea a precizat întinderea „salariului minim” care poate fi impus întreprinderilor străine care detașează lucrători, subliniind necesitatea unui temei juridic clar și a unei transparențe suficiente pentru operatorii economici.

Un al doilea aspect important în jurisprudență se referă la corelarea dintre salariul minim și reglementarea privind achizițiile publice. În Hotărârea *Bundesdruckerei* ([C-549/13](#)), Curtea a examinat astfel compatibilitatea unei obligații de a respecta un salariu minim stabilit de legislația statului gazdă într-un contract de achiziții publice executat parțial în străinătate, insistând asupra cerinței de proporționalitate a unor astfel de măsuri în raport cu libera prestare a serviciilor. În aceste condiții, în Hotărârea *RegioPost* ([C-115/14](#)), Curtea a admis că autoritățile contractante pot condiționa executarea unui contract de achiziții publice de respectarea unui salariu minim impus de lege sau de un regulament, din moment ce această cerință urmărește un obiectiv social legitim și se aplică în mod nediscriminatoriu.

În sfârșit, Curtea a precizat de asemenea însăși noțiunea de „salariu minim” în cadrul Directivei privind detașarea, în special în Hotărârea *Sähköalojen ammattiliitto* ([C-396/13](#)), indicând elementele de salarizare care fac parte din această noțiune.

Toată această jurisprudență constituie soclul pe care se înscrie astăzi contenciosul referitor la Directiva privind salariile minime adecvate în Uniune. Acesta încadrează marja de apreciere a statelor membre, garantând în același timp efectivitatea libertăților fundamentale garantate de Tratatul FUE.

[●] Focus Acces la mesajele text dintre președinta Comisiei și președintele-director general al Pfizer

 Hotărârea Stevi și The New York Times/Comisia ([T-36/23](#))

Transparența vieții publice este un principiu esențial al Uniunii Europene. Astfel, orice cetățean sau persoană juridică din UE poate avea acces la documentele Parlamentului, Comisiei sau Consiliului. Acest acces este reglementat de [Regulamentul \(CE\) nr. 1049/2001](#) al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2001 privind accesul public la documentele Parlamentului European, ale Consiliului și ale Comisiei.

Acest text constituie fundamentul juridic al dreptului de acces al publicului la documentele acestor instituții ale Uniunii Europene și vizează în primul rând consolidarea transparenței ca o condiție esențială a democrației europene și a legitimității acțiunii Uniunii. Acest principiu al transparenței se aplică pe deplin activităților instituțiilor menționate, inclusiv atunci când acestea iau forma unor mijloace de comunicare moderne, cum ar fi mesajele text.

În mai 2022, doamna Stevi, o jurnalistă de la *The New York Times*, a solicitat să poată consulta SMS-urile dintre președinta Comisiei Europene, Ursula von der Leyen, și directorul companiei farmaceutice Pfizer, în contextul negocierii contractelor privind vaccinurile împotriva COVID-19.

Comisia Europeană a respins această cerere, afirmând că nu deține mesajele solicitate. În opinia sa, mesajele text schimbate nu constituiau documente păstrate de instituție și, prin urmare, nu puteau fi comunicate.

Doamna Stevi a sesizat Tribunalul. Acesta din urmă a început prin a aminti un principiu esențial: dreptul de acces la documente urmărește să asigure cea mai mare transparență posibilă a acțiunii instituțiilor europene. Atunci când o instituție afirmă că nu deține un document, această declarație este, în principiu, prezumată a fi exactă. Totuși, prezumția respectivă poate fi pusă în discuție dacă solicitantul prezintă elemente serioase care demonstrează că documentele au existat.

În cauza menționată, Tribunalul a considerat că aceasta era situația. El a arătat că mai multe surse publice, în special articole de presă, declarații ale președintei Comisiei și un raport al Curții de Conturi Europene, menționau contacte directe, inclusiv prin SMS, între cei doi responsabili la momentul negocierilor. Elementele respective au fost suficiente pentru a demonstra că mesajele au existat, cel puțin la un moment dat.

În fața acestor indicii, Comisia ar fi trebuit să explice în mod clar și detaliat motivele pentru care mesajele nu puteau fi găsite. Or, potrivit Tribunalului, Comisia nu a prezentat această explicație. Comisia s-a limitat să afirme că s-au efectuat căutări, fără a preciza unde, cum și pe ce suporturi, și fără a indica dacă mesajele fuseseră șterse, arhivate sau transferate în momentul înlocuirii telefoanelor utilizate.

Tribunalul a subliniat că dreptul la transparență nu poate fi golit de conținut prin neconservarea documentelor. Instituțiile au obligația de a-și gestiona documentele în mod serios și previzibil, pentru a permite publicului

să înțeleagă și să controleze acțiunile lor. Schimburile legate de decizii importante, cum ar fi achiziționarea de vaccinuri pentru întreaga Uniune, nu pot fi înlăturate doar pentru că au luat forma unor mesaje scurte.

Constatând că Comisia nu a furnizat explicații suficiente cu privire la situația mesajelor solicitate, Tribunalul a considerat că refuzul accesului era ilegal. Prin urmare, acesta a anulat decizia contestată.

Procedură clară

Regulamentul (CE) nr. 1049/2011 instituie o procedură clară, care impune instituției o decizie motivată și posibilitatea unei reexaminări interne urmate de un control jurisdicțional. Regulamentul oferă cetățenilor un instrument pentru a înțelege, a urmări și, dacă este cazul, a contesta acțiunea instituțiilor.

Deși prevede excepții menite să protejeze interese publice sau private sensibile, regulamentul reglementează strict utilizarea acestora, impunând o interpretare restrictivă a excepțiilor respective, o justificare concretă a refuzurilor, precum și examinarea sistematică a posibilității de a acorda acces parțial.

Jurisprudența Uniunii a consolidat această logică, afirmând că transparența trebuie să primeze, în special în procesele legislative, pentru a garanta controlul democratic.

Odată cu Hotărârea *Suedia și Turco/Consiliul* ([C-39/05 P](#)), pronunțată în recurs, Curtea de Justiție a pus bazele acestei abordări, impunând o examinare concretă și individuală a cererilor de acces la avizele juridice ale Consiliului și respingând orice logică a secretului automat pentru documentele legislative, consacrand astfel principiul potrivit căruia transparența este regula, iar secretul este excepția. Această orientare a fost consolidată de Hotărârea *De Capitani/Parlamentul* ([T-540/15](#)), în care Tribunalul a înlăturat confidențialitatea sistematică a documentelor trilogului (și anume reuniunile și schimburile tripartite dintre cele trei instituții care participă la procesul legislativ), precizând că excepția privind protecția procesului decizional nu poate fi utilizată pentru a disimula funcționarea obișnuită a legiuitorului Uniunii. Mai recent, în Hotărârea *Kaili/Parlamentul* ([T-1031/23](#)), care a făcut obiectul unui recurs în fața Curții, ([C-632/25 P](#)), Tribunalul a anulat decizia Parlamentului prin care acesta refuza să acorde fostei sale vicepreședinte accesul la anumite documente. Astfel, Tribunalul a confirmat cerința unui control riguros și individualizat al refuzurilor de acces și domeniul de aplicare concret al dreptului la transparență, inclusiv în contexte instituționale sensibile.

[●] **Focus** Societatea informațională: Regulamentul privind serviciile digitale (DSA) și platformele online foarte mari

Uniunea Europeană joacă un rol esențial în dezvoltarea societății informaționale, în vederea creării unui mediu favorabil inovării și competitivității, protejând în același timp drepturile consumatorilor și oferind securitate juridică. Aceste principii sunt reluate în Digital Markets Act (DMA), [Regulamentul \(UE\) 2022/1925](#), și Digital Services Act (DSA), [Regulamentul \(UE\) 2022/2065](#). Acestea constituie un ansamblu legislativ major menit să structureze spațiul digital european în jurul a două obiective. Pe de o parte, asigurarea unei protecții efective a drepturilor fundamentale ale utilizatorilor și consumatorilor în mediul digital; pe de altă parte, crearea unor condiții de concurență echitabile între actorii economici, în special având în vedere puterea tot mai mare a anumitor platforme digitale mari. Împreună, cele două regulamente menționate marchează o etapă decisivă în construirea unui cadru european de reglementare a sectorului digital.

În anul 2025, Tribunalul a pronunțat primele hotărâri în cadrul acțiunilor introduse împotriva deciziilor Comisiei adoptate în aplicarea DSA.

Primele hotărâri privind DSA

Hotărârea *Zalando/Comisia* ([T-348/23](#))

În aprilie 2023, Comisia Europeană a desemnat magazinul online Zalando drept „platformă online foarte mare” în temeiul Regulamentului privind serviciile digitale (DSA). În fapt, peste 83 de milioane de persoane utilizează lunar serviciile sale și platforma depășește astfel cu mult pragul de 45 de milioane prevăzut de regulament. Zalando a contestat însă această desemnare, invocând erori de calcul din partea Comisiei.

Tribunalul a **respins** acțiunea sa. Acesta a confirmat că Zalando constituie într-adevăr o platformă online din moment ce găzduiește vânzători terți prin intermediul „Partner Programm”, chiar dacă propria activitate de vânzare directă („Zalando Retail”) nu se încadrează în această categorie. Comisia putea considera că toți utilizatorii erau expuși la informațiile provenite de la vânzători terți. De asemenea Tribunalul a respins argumentele întemeiate pe încălcarea principiilor securității juridice, egalității de tratament și proporționalității, amintind că astfel de platforme trebuie să fie supuse unor obligații sporite pentru a limita riscurile de difuzare a unor produse periculoase sau ilegale.

Hotărârile *Meta Platforms Ireland/Comisia* și *TikTok Technology/Comisia* ([T-55/24](#) și [T-58/24](#))

Tribunalul a **anulat** deciziile prin care Comisia Europeană stabilise, pentru anul 2023, taxa de supraveghere datorată de Facebook, Instagram și TikTok ca „platforme online foarte mari” în temeiul Regulamentului privind serviciile digitale (DSA). Acesta a statuat că metoda utilizată pentru calcularea taxei, bazată pe numărul mediu de utilizatori lunari, ar fi trebuit să fie adoptată într-un act delegat, iar nu în simple decizii de punere în aplicare, întrucât ea constituie un element esențial al calculului. Totuși, întrucât nicio eroare nu afectează obligația acestor platforme de a plăti taxa, Tribunalul a **menținut provizoriu efectele deciziilor anulate**, până când Comisia va adopta o metodologie conformă și noi decizii. Această perioadă de tranziție nu poate depăși însă 12 luni de la data la care hotărârile rămân definitive.

Hotărârea *Amazon EU/Comisia* ([T-367/23](#))

Tribunalul a **respins** acțiunea Amazon având ca obiect anularea deciziei Comisiei Europene de a desemna platforma Amazon Store drept „platformă online foarte mare” în temeiul Regulamentului privind serviciile digitale (DSA), care impune obligații sporite pentru serviciile care depășesc 45 de milioane de utilizatori în Uniune. Amazon invoca o atingere adusă mai multor drepturi fundamentale garantate de Carta drepturilor fundamentale a UE, printre care libertatea de a desfășura o activitate comercială, dreptul de proprietate, principiul egalității în fața legii, libertatea de exprimare, precum și dreptul la respectarea vieții private și la protecția informațiilor confidențiale. Tribunalul a apreciat însă că obligațiile impuse de DSA, deși pot să implice costuri și să aibă un impact considerabil asupra organizării platformei, sunt prevăzute de lege, proporționale și justificate de obiectivul de interes general de prevenire a riscurilor sistemice legate de platformele foarte mari, în special diseminarea de conținut ilegal și protecția consumatorilor. Acesta a concluzionat că măsurile contestate, precum opțiunea de recomandare fără crearea de profiluri, registrul public al comunicărilor cu caracter publicitar sau accesul cercetătorilor la date, nu aduc atingere substanței drepturilor invocate și sunt însoțite de garanții stricte în materie de confidențialitate și de securitate.

Regulamentul privind serviciile digitale (DSA)

DSA, aplicabil de la 17 februarie 2024, constituie echivalentul DMA în materie de reglementare a conținuturilor și serviciilor digitale. Acesta urmărește să instituie un mediu online mai sigur, mai transparent și mai previzibil pentru utilizatorii europeni. Regulamentul modernizează regimul răspunderii furnizorilor de servicii intermediare și impune obligații sporite platformelor online foarte mari și motoarelor de căutare foarte mari. Acestea privesc printre altele instituirea unor mecanisme eficiente de prelucrare a conținutului ilegal, evaluarea și reducerea riscurilor sistemice – precum dezinformarea, atingerile aduse drepturilor fundamentale sau riscurile pentru protecția minorilor –, precum și sporirea transparenței sistemelor algoritmice și mecanismelor de recomandare.

Prin urmare, DMA și DSA nu vizează exact aceleași categorii de actori. DMA se concentrează pe platformele care exercită o pondere structurală pe piața internă și constituie un punct de acces indispensabil care permite întreprinderilor utilizatoare să ajungă la utilizatorii finali. În ceea ce privește DSA, acesta acoperă un domeniu mai larg de întreprinderi care furnizează servicii intermediare utilizatorilor europeni, impunând în același timp obligații deosebit de exigente platformelor și motoarelor de căutare foarte mari ca urmare a impactului lor sistemic asupra spațiului informațional și economic.

În ceea ce privește DSA, într-o decizie actualizată în decembrie 2025, Comisia a identificat un set de platforme online foarte mari și de motoare de căutare foarte mari care fac obiectul obligațiilor sporite prevăzute de regulament, printre care se numără Amazon, Apple, Booking.com, Google, LinkedIn, Meta, Microsoft, Pinterest, Snap, TikTok, X (fostă Twitter), Wikimedia Foundation și Zalando, precum și mai mulți alți operatori activi pe piața europeană.

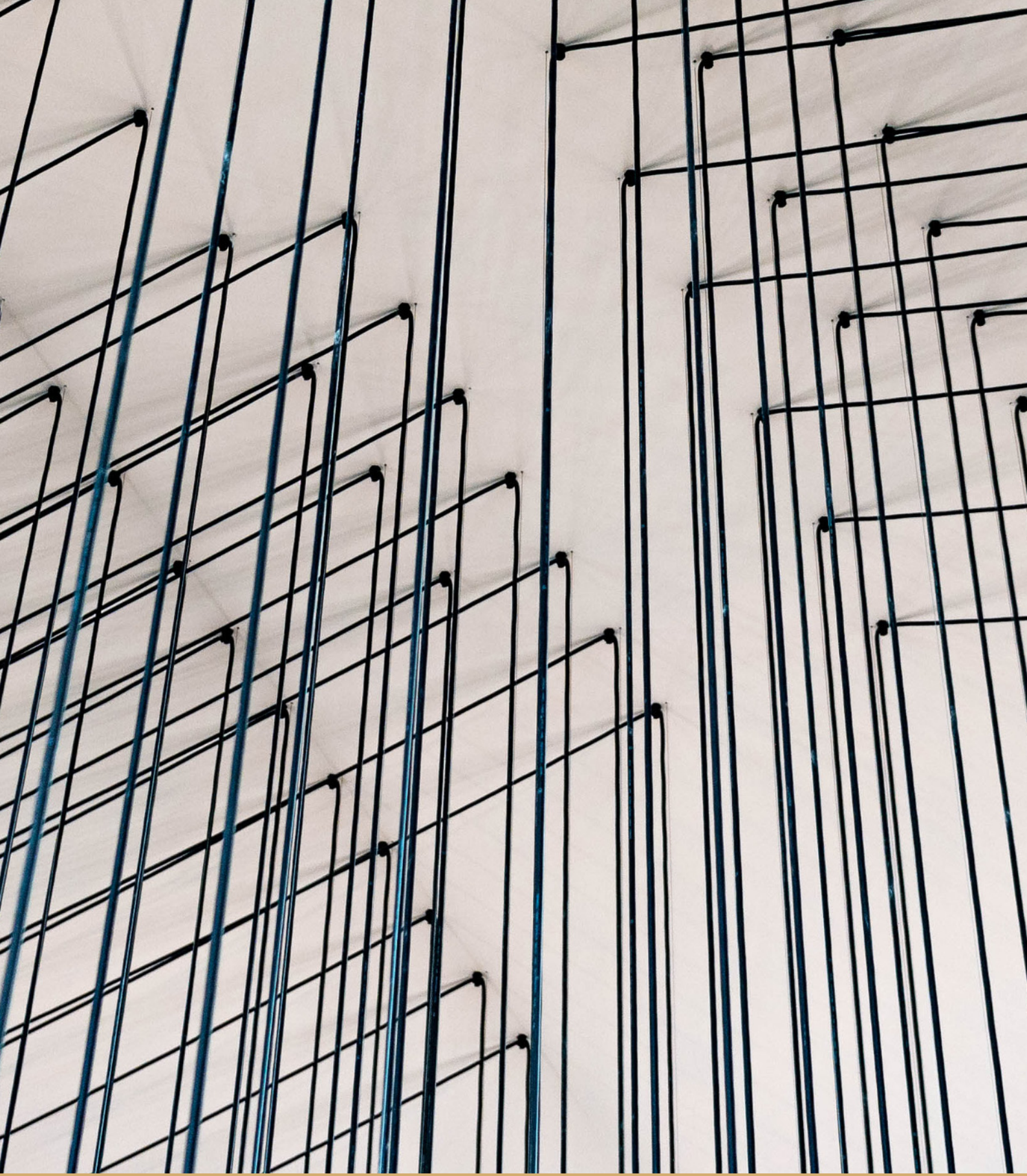
Punerea în aplicare a acestor regulamente a condus deja la sancțiuni semnificative. Prima amendă aplicată în temeiul DSA a fost pronunțată la 5 decembrie 2025 împotriva platformei X, în cuantum de 120 de milioane de euro, ca urmare a nerespectării mai multor obligații prevăzute de regulament.

Înțelegerea principalilor termeni ai DSA

Digital Services Act este o reglementare europeană prin care se urmărește încadrarea serviciilor digitale pentru a garanta un mediu online mai sigur, mai transparent și mai echitabil. Iată câteva noțiuni-cheie explicate simplu:

- **Platformă online:** serviciu digital care permite utilizatorilor să publice, să partajeze sau să consulte conținuturi (rețele sociale, piețe online, platforme video etc.).
- **Platformă online foarte mare (very large online platform, VLOP):** platformă care numără peste 45 de milioane de utilizatori activi în Uniunea Europeană. Ca urmare a impactului lor societal major, aceste platforme sunt supuse unor obligații sporite.
- **Conținut ilegal:** orice conținut care încalcă dreptul Uniunii sau dreptul național aplicabil (de exemplu discursuri de incitare la ură, produse ilegale, atingeri aduse drepturilor de autor).
- **Moderarea conținuturilor:** toate măsurile luate de platforme pentru a detecta, a evalua și, după caz, a retrage sau a restricționa accesul la conținuturi problematice.
- **Transparența algoritmică:** obligația anumitor platforme de a explica, într-un mod ușor de înțeles, modul în care funcționează sistemele lor de recomandare de conținut.

Prin intermediul acestor noțiuni, DSA urmărește să protejeze mai bine utilizatorii, să responsabilizeze platformele mari și să consolideze încrederea în spațiul digital european.

↘ Retrospectivă asupra hotărârilor importante ale anului

Libera circulație

Uniunea Europeană garantează cetățenilor săi posibilitatea de liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre. Pentru ca această libertate să fie efectivă, statele membre trebuie să recunoască situațiile personale și familiale dobândite legal într-un alt stat membru, care trebuie luate în considerare în lumina drepturilor fundamentale protejate de Uniune, în special dreptul la viață privată și de familie și principiul nediscriminării.

↘ Doi cetățeni polonezi căsătoriți în Germania au solicitat transcrierea actului lor de căsătorie în registrul stării civile polonez, astfel încât uniunea lor să fie recunoscută în Polonia. Autoritățile competente le-au refuzat această transcriere pentru motivul că dreptul polonez nu autorizează căsătoria între persoane de același sex. Întrebată în această privință de o instanță națională, Curtea de Justiție a considerat că faptul de a refuza recunoașterea unei căsătorii între doi cetățeni ai Uniunii, încheiată legal într-un alt stat membru în care aceștia și-au exercitat dreptul la liberă circulație și ședere, este contrar dreptului Uniunii, deoarece aduce atingere acestei libertăți, precum și dreptului la respectarea vieții private și de familie. Statele membre sunt, așadar, obligate să recunoască, în scopul exercitării drepturilor conferite de dreptul Uniunii, statutul marital dobândit în mod legal într-un alt stat membru. Curtea a subliniat însă că această obligație nu implică introducerea căsătoriei între persoane de același sex în dreptul național. În plus, statele membre dispun de o marjă de apreciere pentru a alege modalitățile de recunoaștere a unei astfel de căsătorii. Totuși, atunci când un stat membru alege să prevadă o modalitate unică de recunoaștere a căsătoriilor încheiate într-un alt stat membru, cum ar fi transcrierea actului de căsătorie în registrul stării civile, el este obligat să aplice această modalitate în mod nediscriminatoriu atât căsătoriilor încheiate între persoane de același sex, cât și celor între persoane de sex diferit.

 Hotărârea din 25 noiembrie 2025 în cauza Wojewoda Mazowiecki ([C-713/23](#))

Egalitatea de tratament și nediscriminarea

Uniunea Europeană a instituit un cadru juridic comun care vizează garantarea egalității de tratament și combaterea discriminării. Directivele 2000/43/CE și 2000/78/CE constituie pilonii acestuia: prima interzice discriminările pe motiv de rasă sau origine etnică, în timp ce a doua vizează egalitatea în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă. Aceste texte interzic orice discriminare directă sau indirectă, sub rezerva anumitor posibilități de justificare, și impun astfel statelor membre să asigure o protecție efectivă și uniformă în cadrul Uniunii.

↘ O operatoare de stație de metrou a solicitat în mod repetat angajatorului său să fie repartizată pe un post cu program de lucru fix. Cererea sa se întemeia pe necesitatea de a se ocupa de fiul ei, afectat de un handicap grav și de o invaliditate totală. Angajatorul a dispus în favoarea ei, cu titlu provizoriu, anumite amenajări ale condițiilor de muncă. Totuși, el a refuzat să confere acestor amenajări un caracter permanent. Operatoarea a contestat acest refuz, iar cauza a fost înaintată Curții de Casație italiene. Această instanță a sesizat Curtea de Justiție întrucât avea îndoieli cu privire la interpretarea dreptului Uniunii în materie de protecție împotriva discriminării indirecte a unui angajat care se ocupă de copilul său minor cu handicap grav, în condițiile în care nu este el însuși o persoană cu handicap. Curtea a răspuns afirmând că interzicerea discriminării indirecte pe motiv de handicap, potrivit Directivei-cadru privind egalitatea de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă, se extinde și la un angajat care este victimă a acesteia ca urmare a asistenței acordate copilului său afectat de un handicap.

 Hotărârea din 11 septembrie 2025 în cauza Bervidi ([C-38/24](#))

↘ Legea daneză privind locuințele publice urmărește reducerea procentului de locuințe publice familiale în „zonele de transformare”. Aceste zone sunt caracterizate printre altele de faptul că proporția de „imigranți din țări neoccidentale și de descendenți ai acestora” a depășit 50 % în ultimii cinci ani. În temeiul acestei legi, o parte dintre contractele de închiriere pentru locuințele publice familiale situate în două zone rezidențiale din municipalitățile Slagelse și Copenhaga a fost reziliată sau urma să fie reziliată în curând. Instanța daneză sesizată cu litigii privind aceste rezilieri ridică problema dacă reglementarea în cauză constituie o discriminare directă sau indirectă pe baza originii etnice. Prin hotărârea sa, Curtea de Justiție a precizat situațiile care pot constitui o discriminare pe baza originii etnice. Curtea a subliniat că originea etnică se bazează pe mai mulți factori. Un criteriu luat în considerare în mod izolat, precum cetățenia sau țara nașterii, nu este suficient pentru a determina apartenența la un grup etnic. În vederea examinării unei eventuale discriminări directe, va reveni instanței naționale sarcina de a verifica dacă criteriul privind proporția imigranților și a descendenților acestora se bazează cu adevărat pe originea etnică a majorității locuitorilor din „zonele de transformare” și dacă, din acest motiv, sunt supuși unui tratament mai puțin favorabil, precum un risc crescut de reziliere anticipată a contractelor de închiriere. În cazul în care instanța națională constată o eventuală discriminare indirectă, ea va trebui să verifice dacă aceasta este totuși justificată. În acest sens, instanța națională ar trebui să se asigure în special că legea în discuție urmărește în mod proporțional un obiectiv de interes general și respectă mai ales dreptul fundamental la respectarea domiciliului.

 Hotărârea din 18 decembrie 2025 în cauza Slagelse Almennyttige Boligselskab, Afdeling Schackenborgvaenge ([C-417/23](#))

Statul de drept

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, la fel ca Tratatul privind Uniunea Europeană, face referire în mod expres la statul de drept, una dintre valorile comune ale statelor membre în temeiul articolului 2 TUE. Independența și imparțialitatea instanțelor sunt elemente esențiale ale statului de drept.

↳ În două hotărâri, Curtea Constituțională a Poloniei a declarat că anumite dispoziții ale tratatelor, astfel cum au fost interpretate de Curtea de Justiție, sunt contrare Constituției naționale și a calificat în mod expres jurisprudența Curții privind dreptul la protecție jurisdicțională efectivă ca depășind competențele care i-au fost conferite (*ultra vires*). Considerând că aceste hotărâri nu respectă mai multe principii fundamentale ale dreptului Uniunii, inclusiv supremația acestuia, Comisia a sesizat Curtea cu o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor împotriva Poloniei. Curtea a admis acțiunea și a decis că Polonia nu și-a îndeplinit obligațiile ca urmare a încălcării de către Curtea Constituțională polonă a principiului protecției jurisdicționale efective, precum și a nerespectării de către aceasta a supremației, autonomiei, efectivității, aplicării uniforme a dreptului Uniunii și a efectului obligatoriu al hotărârilor Curții. Curtea a admis deopotrivă acțiunea Comisiei în măsura în care aceasta a vizat neregularități grave care au afectat numirea a trei judecători ai Curții Constituționale a Poloniei și a președintei acesteia, punând în discuție statutul acestei Curți Constituționale de instanță judecătorească independentă și imparțială, constituită prin lege, în sensul dreptului Uniunii.

 Hotărârea din 18 decembrie 2025 în cauza Comisia/Polonia (Controlul *ultra vires* al jurisprudenței Curții – Supremația dreptului Uniunii) ([C-448/23](#))

↳ Tribunalul a confirmat că Polonia trebuia să plătească o sumă totală de aproximativ 320,2 milioane de euro cu titlu de penalitate cu titlu cominatoriu zilnică pronunțată de Curtea de Justiție după ce a refuzat să suspende anumite reforme judiciare din anul 2019 contrare dreptului Uniunii. Curtea stabilise o penalitate de 1 milion de euro pe zi începând din noiembrie 2021, pe care a redus-o ulterior la 500 000 de euro pe zi în aprilie 2023, după adoptarea unei legi poloneze care se conforma parțial deciziei Curții. Întrucât Polonia nu a plătit sumele datorate, Comisia a recuperat penalitățile prin compensare cu fonduri europene care, în principiu, ar fi trebuit să fie acordate Poloniei. Aceasta a contestat astfel șase decizii de compensare care acopereau perioada cuprinsă între 15 iulie 2022 și 4 iunie 2023, susținând că evoluția legislativă ar fi trebuit să fie însoțită mai rapid de o reducere a cuantumului penalității. Tribunalul a respins în totalitate aceste argumente, considerând că nici jurisprudența Curții Constituționale poloneze, nici legea din iunie 2022 nu au eliminat cuantumul penalității și amintind că reducerea pronunțată de Curte în aprilie 2023 avea efect numai pentru viitor. Atât timp cât Polonia nu s-a conformat pe deplin, iar penalitatea cu titlu cominatoriu de un milion de euro a rămas aplicabilă, Comisia a fost obligată să asigure recuperarea integrală a acesteia.

 Hotărârea din 5 februarie 2025 în cauza Polonia/Comisia ([T-830/22](#) și [T-156/23](#), [T-1033/23](#))

Politica externă și de securitate comună

Instrument esențial al politicii externe și de securitate comune (PESC) a Uniunii Europene, măsurile restrictive sau „sanctiunile” sunt utilizate în cadrul unei acțiuni integrate și globale care include printre altele un dialog politic. Uniunea recurge la acestea printre altele pentru a proteja valorile, interesele fundamentale și securitatea Uniunii, pentru a preveni conflictele și pentru a consolida securitatea internațională. Astfel, sancțiunile au scopul de a determina o schimbare în politica sau în comportamentul persoanelor sau entităților vizate, în vederea promovării obiectivelor PESC.

↳ În urma agresiunii militare a Rusiei împotriva Ucrainei în anul 2022, Uniunea Europeană a adoptat o serie de măsuri restrictive. În 2023, Consiliul Uniunii Europene a extins criteriile care permit vizarea persoanelor sau a entităților prin aceste măsuri. Un nou criteriu permite astfel înghețarea fondurilor și a resurselor economice ale entităților care își desfășoară activitatea în sectorul IT rus și care dețin o licență acordată de Centrul pentru acordarea de licențe al Serviciului Federal de Securitate al Federației Ruse (FSB), certificarea și protecția secretelor de stat sau o licență de tip „arme și echipamente militare” eliberată de Ministerul Industriei și Comerțului din Rusia. Positive Group PAO, o societate rusă din domeniul securității cibernetice, deține o astfel de licență prin intermediul filialei sale și a fost inclusă pe lista entităților sancționate. Ea a solicitat anularea acestei includeri, dar Tribunalul i-a respins acțiunea. Tribunalul a considerat că criteriul utilizat este clar, previzibil din punct de vedere juridic și proporțional cu obiectivele urmărite, care constau în a exercita presiuni asupra Moscovei și a-i limita capacitatea de a desfășura acțiuni de război, inclusiv în domeniul informațiilor. Consiliul a putut, fără eroare, să considere că societatea trebuia vizată din cauza dependenței sale de o licență a FSB, chiar dacă aceasta este deținută de filiala sa.

Hotărârea din 10 septembrie 2025 în cauza Positive Group/Consiliul ([T-573/23](#))

↳ Tribunalul Uniunii Europene a confirmat sancțiunile adoptate împotriva MegaFon, unul dintre principalii operatori de telefonie mobilă din Rusia. Consiliul a inclus această societate pe lista entităților vizate de măsurile sale restrictive în anul 2023, considerând că ea susține în mod direct efortul de război rus prin furnizarea de servicii care pot fi utilizate de armată, printre altele în domeniul telecomunicațiilor. MegaFon a solicitat anularea acestor decizii, invocând lipsa de motivare, încălcarea dreptului său la apărare și o atingere disproporționată libertății sale de a desfășura o activitate comercială. Tribunalul a respins aceste argumente, apreciind că Consiliul a explicat într-un mod suficient de precis motivele acestor sancțiuni și nu avea obligația de a asculta întreprinderea în prealabil, pentru a păstra efectul de surpriză necesar pentru eficacitatea lor. De asemenea Tribunalul a considerat că măsurile, deși afectează activitatea și reputația MegaFon, rămân proporționale și necesare pentru atingerea obiectivului de interes general de a limita capacitățile militare ruse în contextul războiului din Ucraina.

Hotărârea din 15 ianuarie 2025 în cauza MegaFon/Consiliul ([T-193/23](#))

CVRIA

Migrație și azil

Uniunea Europeană a adoptat un set de norme pentru a institui o politică europeană eficientă, umanitară și sigură în domeniul migrației. Sistemul european comun de azil stabilește standarde minime aplicabile gestionării tuturor solicitanților de azil și a cererilor acestora în întreaga Uniune.

↘ Unui resortisant al unei țări terțe i se poate respinge cererea de protecție internațională printr-o procedură accelerată la frontieră atunci când țara sa de origine este desemnată drept „sigură” de către un stat membru. Curtea a precizat că această desemnare poate fi efectuată printr-un act legislativ, cu condiția ca acesta să poată face obiectul unui control jurisdicțional efectiv. Sursele de informare pe care se bazează această desemnare trebuie să fie accesibile solicitantului și instanței naționale. Totuși, un stat membru nu poate include o țară în lista țărilor de origine sigure dacă aceasta nu oferă o protecție suficientă întregii populații.

 Hotărârea din 1 august 2025 în cauzele conexe Alace și Canpelli ([C-758/24](#) și [C-759/24](#))

↘ Doi solicitanți de azil în Irlanda au fost obligați să trăiască în condiții nedemne după ce statul a invocat saturarea centrelor sale pentru a refuza să le ofere cazare. Curtea a considerat că acest tip de refuz, chiar în contextul unui aflux masiv și imprevizibil de solicitanți de protecție internațională, constituie o încălcare gravă a dreptului Uniunii și poate angaja răspunderea statului. Curtea a amintit că statele membre sunt obligate, în temeiul Directivei privind primirea, să garanteze solicitanților de protecție internațională condiții de primire care să asigure un nivel de trai adecvat fie printr-o locuință, un ajutor financiar, tichete sau o combinație a acestor forme de sprijin pentru o viață demnă.

 Hotărârea din 1 august 2025 în cauza The Minister for Children, Equality, Disability, Integration and Youth ș.a. ([C-97/24](#))

↘ Un bărbat originar din Irak a solicitat azil în Grecia, invocând un risc real pentru viața lui. Cererea sa a fost respinsă, iar calea de atac a fost considerată „vădit nefondată” numai pentru că nu s-a prezentat în persoană în fața comisiei competente. Legislația elenă prevedea, astfel, o prezumție automată privind o cale de atac abuzivă într-un asemenea caz. Curtea a statuat că această normă încalcă dreptul Uniunii: cerința de a se prezenta în persoană pentru ca acea cale de atac să fie examinată este disproporționată, în condițiile în care aceasta servește doar la verificarea prezenței persoanei interesate, iar nu la ascultarea sa efectivă. Grecia ar fi trebuit să ofere alte soluții mai puțin constrângătoare, cum ar fi reprezentarea de către un avocat, prezentarea pe plan local sau o simplă dovadă de prezență, pentru a garanta un acces real la o cale de atac efectivă.

 Hotărârea din 3 iulie 2025 în cauza Al Nasiria ([C-610/23](#))

Consumatorii

Curtea de Justiție: garantarea drepturilor consumatorilor din Uniunea Europeană

[Vizionați videoclipul](#)

Politica europeană de protecție a consumatorilor urmărește protejarea sănătății, a securității, precum și a intereselor economice și juridice ale consumatorilor, indiferent de locul în care își au reședința, se deplasează sau își fac cumpărăturile în interiorul Uniunii.

↘ O întreprindere germană vindea un supliment alimentar pe bază de șofran și suc de pepene, afirmând că îmbunătățește starea de spirit și reduce stresul și epuizarea. O asociație a contestat această practică publicitară în fața instanțelor, apreciind că era vorba despre mențiuni de sănătate contrare dreptului Uniunii. Curtea de Justiție a statuat că, atât timp cât Comisia nu a finalizat examinarea științifică a mențiunilor de sănătate referitoare la substanțele vegetale și nu le-a înscris pe listele oficiale, aceste mențiuni nu pot fi utilizate în publicitate, cu excepția cazului în care beneficiază de un regim tranzitoriu, ceea ce nu este cazul în speță.

 Hotărârea din 30 aprilie 2025 în cauza Novel Nutriology ([C-386/23](#))

↘ O băutură nealcoolizată nu poate fi comercializată sub denumirea „gin fără alcool”. O asociație germană de combatere a concurenței neloiale a chemat în fața unei instanțe germane întreprinderea PB Vi Goods pentru a-i interzice vânzarea unei băuturi nealcoolice denumite „Virgin Gin Alkoholfrei” (Virgin Gin fără alcool). Curtea a amintit că dreptul Uniunii a rezervat denumirea legală de „gin” unei băuturi spirtoase obținute prin aromatizarea unui alcool etilic de origine agricolă cu bace de ienupăr și care prezintă o concentrație alcoolică minimă de 37,5 %. Aceasta a constatat că adăugarea mențiunii „fără alcool” nu a modificat calificarea respectivă și nu a permis eludarea interdicției. Curtea a apreciat de asemenea că această restricție nu aduce atingere libertății de a desfășura o activitate economică garantate de cartă, întrucât nu împiedică comercializarea produsului ca atare, ci numai utilizarea unei denumiri rezervate. Această interdicție este proporțională, deoarece urmărește să protejeze consumatorii împotriva oricărui risc de confuzie și producătorii de gin care respectă dreptul Uniunii, împotriva concurenței neloiale.

 Hotărârea din 13 noiembrie 2025 în cauza PB Vi Goods ([C-563/24](#))

↘ Un consumator francez deținea un cont în aur la Veracash și a constatat că s-au efectuat retrageri zilnice cu un card pe care susține că nu l-a primit niciodată. El a semnalat Veracash aceste operațiuni la aproape două luni de la prima retragere, dar încă în termenul legal de 13 luni. Curtea a statuat că utilizatorul unui card își poate pierde dreptul la rambursare dacă nu semnalează operațiunea neautorizată „fără întârziere”. Totuși, în cazul unui card pierdut, furat sau deturnat, el își pierde acest drept numai dacă a acționat cu intenție sau din neglijență gravă și numai pentru operațiunile pe care a întârziat să le semnaleze.

 Hotărârea din 1 august 2025 în cauza Veracash ([C-665/23](#))

↘ Doi călători polonezi au rezervat un sejur „all inclusive” într-un hotel de cinci stele din Albania, însă din ziua următoare sosirii lor, vacanța le-a fost grav perturbată de importante lucrări de demolare dispuse de autoritățile locale. Timp de mai multe zile, ei au fost treziți de zgomotul continuu al șantierelor, în timp ce piscinele, promenada de pe malul mării și accesul la plajă au fost distruse. Condițiile legate de restaurant au fost de asemenea afectate, cu cozi de așteptare, porții în cantități limitate și eliminarea anumitor servicii înainte de începerea unor noi lucrări de construcții la sfârșitul sejurului. Apreciind că au suferit un prejudiciu material și moral, turiștii au sesizat justiția poloneză pentru a obține rambursarea completă a prețului plătit și o despăgubire. Sesizată cu această cauză, Curtea a statuat că un călător are dreptul la o rambursare completă nu numai atunci când serviciile nu erau furnizate sau au fost furnizate în mod incorect, ci și atunci când, în pofida furnizării parțiale a acestor servicii, executarea lor necorespunzătoare a fost atât de gravă încât pachetul și-a pierdut obiectul și călătoria nu mai prezintă interes în mod obiectiv. Curtea a precizat că această apreciere revine instanței naționale și că directiva vizează restabilirea echilibrului contractual fără a permite sancțiuni punitive. Curtea a amintit totuși că organizatorul nu poate fi exonerat de răspundere dacă lucrările, deși decise de o autoritate publică, nu erau imprevizibile sau inevitabile pentru el.

 Hotărârea din 23 octombrie 2025 în cauza Tuleka ([C-469/24](#))

↘ Întreprinderi europene și americane care produc sau utilizează melamina au contestat în fața Tribunalului decizia Agenției Europene pentru Produse Chimice (ECHA) de clasificare a acestei substanțe ca fiind o substanță „care prezintă motive de îngrijorare deosebită” din cauza unor riscuri grave pentru sănătate și pentru mediu. Acestea au susținut că acea clasificare se baza pe o analiză științifică eronată și că nu au fost ascultate în mod suficient în cadrul procedurii. Tribunalul a respins argumentele lor și a confirmat decizia ECHA. Acesta a precizat că o substanță poate fi identificată ca fiind periculoasă chiar dacă proprietățile sale nu produc efecte grave singure, ci numai în combinație. De asemenea Tribunalul a statuat că procedura prevăzută de Regulamentul „REACH” al Uniunii (care vizează protejerea sănătății umane și a mediului împotriva riscurilor prezentate de substanțele chimice) nu garantează niciun drept specific dincolo de posibilitatea de a formula observații.

 Hotărârea din 9 iulie 2025 pronunțată în cauzele Fritz Egger ș.a./ECHA (Melamină) și LAT Nitrogen Piesteritz și Cornerstone/ECHA ([T-163/23](#), [T-167/23](#))

Proprietatea intelectuală

Proprietatea intelectuală la Tribunal

 [Vizionați videoclipul](#)

Reglementarea adoptată de Uniunea Europeană pentru a proteja proprietatea intelectuală (drepturi de autor) și industrială (dreptul mărcilor, protecția desenelor și modelelor industriale) îmbunătățește competitivitatea întreprinderilor, favorizând un mediu propice creativității și inovării.

↳ În anul 2019, societatea italiană Nero Lifestyle a formulat la Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO) o cerere de înregistrare pentru marca verbală NERO CHAMPAGNE. Comité interprofessionnel du vin de Champagne și Institut national de l'origine et de la qualité s-au opus cererii respective. Acestea au susținut că marca putea să profite în mod abuziv de reputația produselor AOP Champagne a căror protecție oferă o garanție de calitate datorată provenienței lor geografice. Opoziția a fost respinsă în parte de EUIPO, iar organismele profesionale au sesizat Tribunalul. În hotărâre, Tribunalul a anulat decizia EUIPO și a admis opoziția. Astfel, cererea de înregistrare a mărcii NERO CHAMPAGNE a fost respinsă.

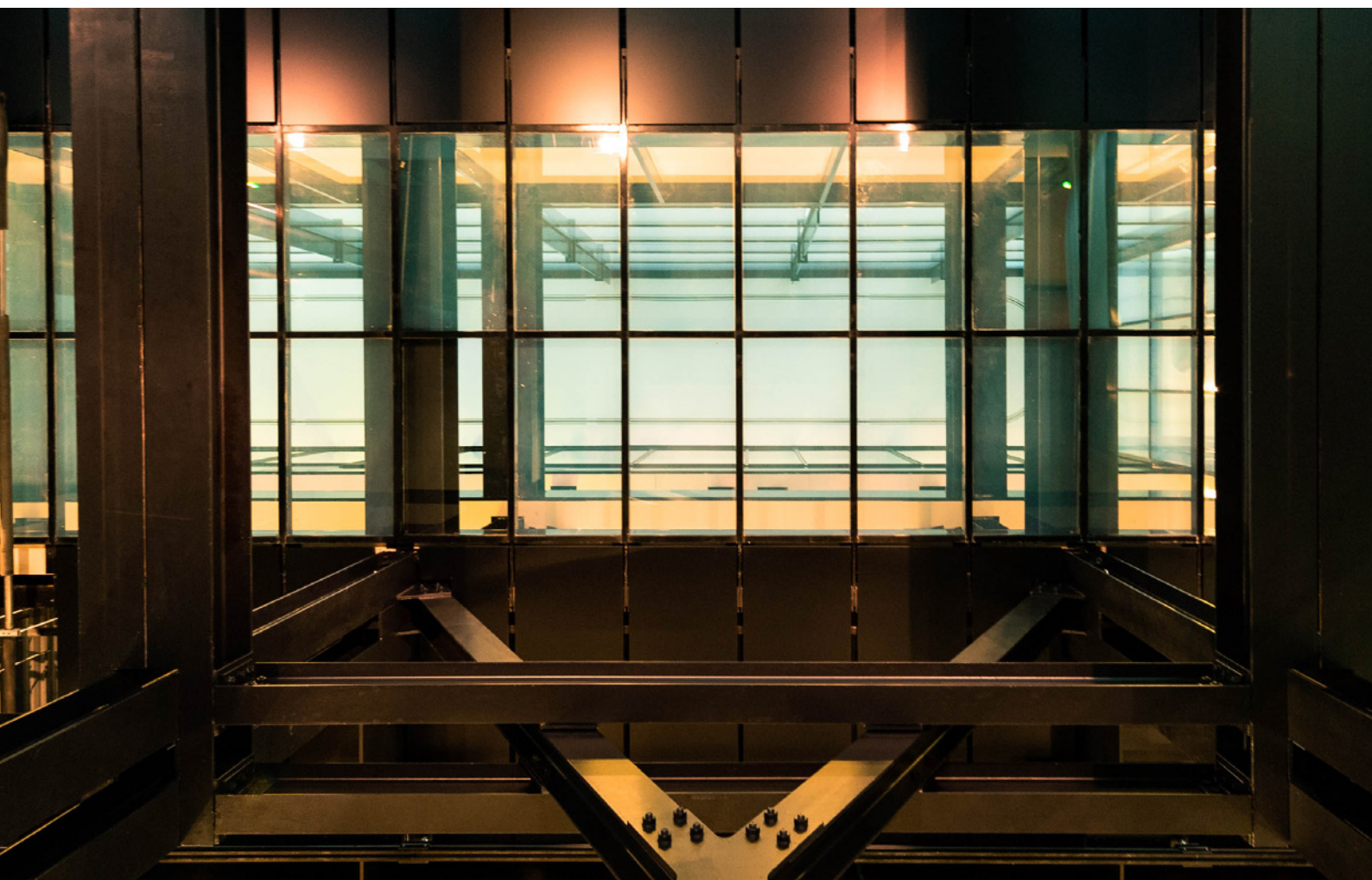
 Hotărârea din 25 iunie 2025 în cauza Comité interprofessionnel du vin de Champagne și INAO/EUIPO – Nero Lifestyle (NERO CHAMPAGNE) ([T-239/23](#))

↳ Cubul Rubik nu poate fi protejat ca marcă a Uniunii: Tribunalul a confirmat anularea mărcilor înregistrate pentru acest puzzle celebru tridimensional. EUIPO a apreciat că forma cubului, structura sa de tip caroiaj și diferențierea fețelor corespundeau unor elemente tehnice indispensabile funcționării sale, ceea ce făcea imposibilă protejarea lor prin dreptul mărcilor. Spin Master, titularul mărcilor în discuție, susținea că anumite elemente, în special culorile, nu erau tehnice. Tribunalul a respins aceste argumente, explicând că culorile nu sunt decât un detaliu secundar care servește la diferențierea fețelor și că esența formei – pătratele, structura de tip caroiaj și diferențierea fețelor – răspunde unei necesități tehnice: permite rotația și identificarea elementelor puzzle-ului. Întrucât toate caracteristicile esențiale ale cubului sunt legate de funcția sa, acestea nu pot fi protejate ca o marcă și, prin urmare, deciziile EUIPO au fost confirmate.

 Hotărârea din 9 iulie 2025 în cauzele Spin Master Toys UK/EUIPO – Verdes Innovations (Forma unui cub cu fețe care au o structură de tip caroiaj) ([T-1170/23-T-1173/23](#))

↘ Tribunalul a anulat deciziile EUIPO care decăzuseră Ferrari din drepturile sale asupra mărcii verbale TESTAROSSA pentru automobile, piese de schimb, accesorii și modele reduse, după ce oficiul a apreciat că marca nu făcuse obiectul unei utilizări serioase între anii 2010 și 2015. Tribunalul a constatat că, chiar dacă modelul Testarossa nu mai era fabricat din 1996, autovehicule de ocazie fuseseră vândute în perioada în cauză de concesionarii și de distribuitorii autorizați, iar această utilizare, însoțită de serviciul de certificare furnizat de Ferrari, a constituit o utilizare serioasă a mărcii cu consimțământul implicit al constructorului. Tribunalul a statuat de asemenea cu privire la piesele de schimb și la accesorii, a căror origine fusese verificată în cadrul serviciului de certificare. În ceea ce privește modelele la scară redusă, Tribunalul a reținut că marca fusese utilizată de terți cu mențiunea „produs oficial sub licență Ferrari”, ceea ce a garantat originea comercială a jucăriilor și a demonstrat o utilizare serioasă efectuată cu consimțământul implicit al Ferrari. Astfel, Tribunalul a concluzionat că Ferrari menținuse într-adevăr utilizarea mărcii TESTAROSSA pentru toate produsele în cauză.

 Hotărârea din 2 iulie 2025 în cauzele Ferrari/EUIPO – Hesse (TESTAROSSA) ([T-1103/23-T-1104/23](#))

Concurența

Uniunea Europeană asigură respectarea normelor care protejează libera concurență. Practicile care au ca obiect sau ca efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței în cadrul pieței interne sunt interzise și pot fi sancționate prin amenzi. Dreptul oricărei persoane de a solicita repararea unui prejudiciu cauzat de un comportament anticoncurențial consolidează caracterul operațional al normelor Uniunii în materie de concurență și este de natură să descurajeze comportamentele care aduc atingere liberei concurențe.

↘ Apple reține un comision din prețul de vânzare a aplicațiilor terțe vândute pe platforma sa App Store. În opinia a două fundații neerlandeze care apără interesele colective ale unei pluralități de utilizatori neidentificați, dar identificabili de dispozitive Apple, aceste comisioane sunt excesive, iar acești utilizatori suferă un prejudiciu. Ele au denunțat comportamentul anticoncurențial al Apple și au sesizat instanțele neerlandeze în acest sens. Apple contestă însă competența instanței neerlandeze, întrucât fapta prejudiciabilă invocată nu s-ar fi produs în Țările de Jos și, mai precis, în Amsterdam. Sesizată cu întrebări în acest context, Curtea de Justiție a arătat că App Store în cauză este special conceput pentru piața neerlandeză. Prejudiciul despre care se pretinde că a fost suferit cu ocazia achizițiilor efectuate în acest spațiu virtual se poate materializa, așadar, pe teritoriul respectiv, și aceasta independent de locul în care se aflau utilizatorii vizați la momentul achiziției. Instanța neerlandeză este, așadar, competentă internațional și teritorial.

 Hotărârea din 2 decembrie 2025 în cauza Stichting Right to Consumer Justice și Stichting App Stores Claims ([C-34/24](#))

↘ În anul 2018, grupul italian Enel a lansat aplicația JuicePass pentru a permite conducătorilor de vehicule electrice să localizeze și să rezerve stații de încărcare. Dorind să faciliteze utilizarea aplicației direct de pe ecranul multimedia al mașinilor, Enel a solicitat Google să facă această aplicație compatibilă cu Android Auto, sistemul său de conducere conectată. Google a refuzat însă să își adapteze platforma pentru a asigura această interoperabilitate, ceea ce a determinat autoritatea italiană de concurență să aplice o amendă de peste 100 de milioane de euro pentru abuz de poziție dominantă. Contestând această sancțiune, Google a sesizat Consiliul de Stat italian, care a decis să adreseze întrebări preliminare Curții de Justiție. Curtea a considerat că faptul că o întreprindere aflată în poziție dominantă împiedică accesul la o platformă digitală pe care a dezvoltat-o, refuzând să asigure interoperabilitatea acesteia cu o aplicație dezvoltată de o întreprindere terță, poate constitui un abuz de poziție dominantă, chiar dacă această platformă nu este indispensabilă pentru exploatarea comercială a aplicației. Astfel, un asemenea abuz poate fi constatat atunci când platforma a fost dezvoltată în perspectiva de a permite utilizarea sa de către întreprinderi terțe și este de natură să facă aplicația mai atractivă pentru consumatori. Totuși, refuzul poate fi justificat atunci când acordarea interoperabilității ar compromite siguranța sau integritatea platformei ori atunci când ar fi imposibil din alte motive tehnice să se asigure o astfel de interoperabilitate. În celelalte cazuri, întreprinderea dominantă trebuie să dezvolte un model care să asigure această interoperabilitate, într-un termen rezonabil necesar în acest scop și prin intermediul, dacă este cazul, al unei contraprestații financiare adecvate.

 Hotărârea din 25 februarie 2025 în cauza Alphabet ș.a. ([C-233/23](#))

✎ În anul 2015, clubul de fotbal belgian RFC Seraing a încheiat contracte cu societatea malteză Doyen Sports, care îi permiteau să își finanțeze jucătorii în schimbul unei părți din drepturile lor economice. Considerând că aceste acorduri contravin normelor sale care interzic deținerea de drepturi economice de către terți, FIFA a sancționat clubul, sancțiuni care au fost confirmate de Curtea de Arbitraj Sportiv (CAS), apoi de Tribunal fédéral (Tribunalul Federal) elvețian. RFC Seraing a contestat ulterior aceste norme în fața instanțelor belgiene. Sesizată cu o întrebare preliminară, Curtea a apreciat că a împiedica instanțele naționale să controleze o hotărâre arbitrală pronunțată în cadrul unui arbitraj impus de o federație sportivă internațională încalcă dreptul Uniunii. Aceasta a afirmat că hotărârile CAS trebuie să poată face obiectul unui control jurisdicțional efectiv. Acest control trebuie să permită în special să se verifice compatibilitatea lor cu ordinea publică a Uniunii, din care fac parte, printre altele, normele dreptului concurenței al Uniunii, precum și libertățile fundamentale ale pieței interne, să se obțină măsuri provizorii și, dacă este necesar, să se solicite o trimitere preliminară. Prin urmare, o instanță națională trebuie să înlăture orice normă, națională sau care emană de la o asociație sportivă, care ar împiedica un astfel de control, pentru a garanta protecția sportivilor și a cluburilor atunci când o decizie încalcă dreptul Uniunii, în special în materie de concurență sau de liberă circulație.

 Hotărârea din 1 august 2025 în cauza Royal Football Club Seraing ([C-600/23](#))

✎ Tribunalul a confirmat în esență decizia prin care Comisia constatare că șapte mari bănci de investiții participaseră, între anii 2007 și 2011, la o înțelegere în sectorul obligațiunilor de stat europene, prin intermediul unor schimburi de informații sensibile și al unor practici prin care se urmărea obținerea unor avantaje necuvenite pe piața primară și pe cea secundară. Comisia aplicase amenzi în valoare de 371 de milioane de euro Nomura, UBS și UniCredit, în timp ce Bank of America, Natixis și NatWest nu fuseseră sancționate pentru motive de prescripție sau de clemență. În ceea ce privește Portigon, amenda sa fusese stabilită la zero ca urmare a cifrei sale de afaceri nete negative. Sesizat de șase dintre aceste bănci, Tribunalul a confirmat existența unei încălcări unice și continue, precum și răspunderea instituțiilor pentru actele traderilor acestora, reducând în același timp cu puțin amenzile impuse Nomura, ca urmare a unei erori de calcul a Comisiei, și UniCredit, întrucât perioada reținută pentru comportamentul său anticoncurențial fusese supraestimată. În sfârșit, Tribunalul a validat interesul legitim al Comisiei de a constata încălcarea și în privința Bank of America și a Natixis, chiar fără a le aplica o amendă, întrucât identificarea lor contribuise la clarificarea întinderii coluziunii.

 Hotărârea din 26 martie 2025 în cauzele UBS Group și UBS/Comisia, Natixis/Comisia, UniCredit și UniCredit Bank/Comisia, Nomura International și Nomura Holdings/Comisia, Bank of America și Bank of America Corporation/Comisia și Portigon/Comisia (Obligații de stat europene) ([T-441/21](#), [T-449/21](#), [T-453/21](#), [T-455/21](#), [T-456/21](#), [T-462/21](#))

Cooperarea judiciară

Spațiul de libertate, securitate și justiție include măsuri de promovare a cooperării judiciare între statele membre. Această cooperare se bazează pe recunoașterea reciprocă a hotărârilor judecătorești și a deciziilor judiciare și urmărește armonizarea legislațiilor naționale în vederea combaterii criminalității transnaționale, asigurând protecția drepturilor victimelor, suspectilor și deținuților în Uniune.

✎ O fostă conducătoare a ETA, deja condamnată în Franța la 20 de ani de închisoare pentru fapte legate de terorism, este urmărită penal în Spania pentru același atentat săvârșit în anul 1997, ceea ce ar putea duce la o pedeapsă totală de cel puțin 50 de ani, fără limită legală. Sesizată de o instanță spaniolă cu privire la aplicarea principiului *ne bis in idem*, Curtea de Justiție a amintit că nicio persoană nu poate face obiectul urmăririi penale de două ori în Uniune pentru aceleași fapte, chiar dacă încadrarea juridică diferă de la un stat la altul. Revine instanței spaniole să verifice dacă faptele judecate în Franța sunt identice din punct de vedere material cu cele pentru care persoana este urmărită penal în Spania.

⚖️ Hotărârea din 11 septembrie 2025 în cauza MSIG ([C-802/23](#))

Viața privată

Uniunea Europeană beneficiază de o reglementare detaliată privind protecția datelor cu caracter personal. Prelucrarea și stocarea acestor date trebuie să respecte condițiile prevăzute de reglementarea menționată, să se limiteze la strictul necesar și să nu aducă atingere în mod disproporționat dreptului la viață privată.

↘ O femeie a descoperit că un anunț fals publicat pe site-ul românesc www.publi24.ro afirma că aceasta oferea servicii sexuale și conținea fotografii și numărul ei de telefon utilizate fără consimțământul său. Russmedia Digital, operatorul site-ului, a retras anunțul într-o oră, dar acesta fusese deja copiat pe alte site-uri. După ce a obținut despăgubiri în primă instanță, iar ulterior această societate a fost exonerată în apel pentru motivul că nu era decât un simplu furnizor de servicii de stocare-hosting, femeia respectivă a sesizat Curtea de Apel Cluj, care a solicitat Curții de Justiție să se pronunțe cu privire la obligațiile care revin unei piețe online în raport cu Regulamentul general privind protecția datelor (RGPD). Curtea a statuat că operatorul unei piețe online are calitatea de operator în ceea ce privește datele cu caracter personal cuprinse în anunțurile publicate pe platforma sa și trebuie, înainte de orice publicare, să identifice anunțurile care conțin date sensibile, să verifice identitatea sau consimțământul explicit al persoanei vizate și să refuze publicarea în lipsa acestui consimțământ. De asemenea Curtea a precizat că operatorul trebuia să implementeze măsuri tehnice pentru a împiedica copierea ilegală a anunțurilor sensibile pe alte site-uri și că nu putea invoca exonerarea de răspundere prevăzută de Directiva privind comerțul electronic pentru a se sustrage obligațiilor impuse de RGPD.

Hotărârea din 2 decembrie 2025 în cauza Russmedia Digital și Inform Media Press ([C-492/23](#))

↘ O asociație a contestat în fața autorității franceze de protecție a datelor cu caracter personal obligația impusă clienților SNCF Connect de a indica „Domnul” sau „Doamna” la momentul unei achiziții online, apreciind că această colectare a datelor referitoare la identitatea de gen nu era necesară în raport cu Regulamentul general privind protecția datelor (RGPD). Curtea de Justiție a amintit că numai datele strict necesare pot fi colectate și că prelucrarea este legală numai dacă este indispensabilă pentru executarea unui contract sau justificată de un interes legitim clar explicat. În sfârșit, Curtea a precizat că această prelucrare nu poate fi justificată de interesul legitim dacă acesta nu este anunțat, dacă depășește strictul necesar sau dacă riscă să aducă atingere drepturilor fundamentale, în special în materie de discriminare pe criterii de gen. Colectarea de date referitoare la titlul clienților nu este indispensabilă în mod obiectiv, în special atunci când are ca scop personalizarea comunicării comerciale.

Hotărârea din 9 ianuarie 2025 în cauza Mousse ([C-394/23](#))

↘ Unei cliente austriece i s-a refuzat un contract de telefonie la 10 euro pe lună după ce o societate privată a considerat, în mod complet automatizat, că aceasta nu avea bonitate. Justiția austriacă a constatat că societatea respectivă nu a respectat Regulamentul general privind protecția datelor (RGPD), întrucât nu a explicat cum fusese luată decizia sa. Curtea de Justiție a apreciat că persoana vizată are dreptul la o explicație inteligibilă atunci când datele sale cu caracter personal sunt prelucrate: trebuie să se indice datele care au fost utilizate și modul în care acestea au influențat rezultatul, arătând eventual ce s-ar fi schimbat dacă anumite date ar fi variat. Întreprinderea nu se poate prevala de secretul comercial pentru a refuza furnizarea acestor informații; în cazul în care se invocă un astfel de secret, revine instanței sau autorității de supraveghere sarcina de a decide până unde poate fi acordat accesul.

 Hotărârea din 27 februarie 2025 în cauza Dun & Bradstreet Austria ([C-203/22](#))

↘ Domnul Philippe Latombe, un cetățean francez, a solicitat anularea deciziei Comisiei Europene care autorizează transferul de date cu caracter personal din Uniunea Europeană către Statele Unite. În opinia sa, sistemul american nu oferă o protecție suficientă, în special din cauza lipsei de independență a „Data Protection Review Court” (DPRC) și a colectării în masă a datelor de către serviciile de informații americane. Tribunalul a respins acțiunea. Acesta a considerat că Statele Unite și-au consolidat cadrul juridic în materie de protecție a datelor de la adoptarea noului decret prezidențial din anul 2022 și că DPRC dispune de garanții suficiente de independență. Astfel, judecătorii pot fi revocați numai pentru motive întemeiate, iar activitatea lor nu poate fi influențată de autoritățile de informații. Tribunalul a considerat de asemenea că colectarea în masă a datelor nu este contrară dreptului Uniunii din moment ce DPRC asigură un control judiciar *a posteriori*. Pe de altă parte, Comisia Europeană va rămâne ținută să supravegheze în mod continuu respectarea acestui cadru și va putea suspenda decizia în cazul în care protecția oferită de sistemul american se reduce.

 Hotărârea din 3 septembrie 2025 în cauza Latombe/Comisia ([T-553/23](#))

↘ Tribunalul a obligat Comisia Europeană la plata a 400 de euro cu titlu de despăgubiri unui cetățean german ale cărui date cu caracter personal fuseseră transferate către Statele Unite atunci când s-a înscris la un eveniment pe site-ul internet al Conferinței privind viitorul Europei. Prin utilizarea opțiunii „conectați-vă cu Facebook” pe EU Login, adresa IP a persoanei interesate fusese transmisă Meta Platforms fără o garanție adecvată și nebazându-se pe vreo decizie privind caracterul adecvat al nivelului de protecție aplicabile la momentul respectiv. Tribunalul a considerat că acest transfer trebuia imputat Comisiei, care nu a respectat niciuna dintre condițiile prevăzute de dreptul Uniunii pentru trimiterea de date către o țară terță. Acesta a recunoscut existența unei încălcări suficient de grave a unei norme de drept care conferă drepturi particularilor și a unui prejudiciu moral legat de incertitudine în ceea ce privește prelucrarea datelor, ceea ce angajează răspunderea extracontractuală a Uniunii.

 Hotărârea din 8 ianuarie 2025 în cauza Bindl/Comisia ([T-354/22](#))

Uniunea Europeană se angajează să mențină și să îmbunătățească calitatea mediului și să protejeze sănătatea umană. În cazul în care Curtea de Justiție constată o încălcare a dreptului Uniunii, statul membru în cauză trebuie să se conformeze hotărârii în cel mai scurt timp posibil. Atunci când consideră că statul membru nu s-a conformat hotărârii, Comisia poate introduce o nouă acțiune prin care să solicite aplicarea unor sancțiuni pecuniare.

✎ Grecia este condamnată pentru neexecutarea unei hotărâri din 2014 care îi impunea să pună capăt utilizării unui depozit de deșeuri situat în parcul național maritim Zakynthos, habitat protejat al țestoasei „Caretta-Caretta”. În pofida schimburilor de corespondență cu Comisia în perioada 2014-2023, depozitul de deșeuri nu a fost închis sau amenajat în conformitate cu directivele europene privind deșeurile și a continuat să primească deșeuri până la sfârșitul anului 2017. Constatând această neîndeplinire persistentă a obligațiilor, Curtea a aplicat Greciei o penalitate cu titlu cominatoriu de 12 500 de euro pe zi de întârziere până la executarea completă a hotărârii, precum și o sumă forfetară de 5,5 milioane de euro, ca urmare a gravității și a duratei încălcării, a riscurilor sale pentru sănătate și pentru mediu și a încălcărilor repetate ale Greciei în ceea ce privește gestionarea deșeurilor.

Hotărârea din 9 octombrie 2025 în cauza Comisia/Grecia (Executarea hotărârii privind depozitul de deșeuri Zakynthos) ([C-368/24](#))

✎ În Italia, gestionarea defectuoasă a apelor urbane reziduale a condus din nou statul în fața Curții. La mai mult de 20 ani de la expirarea termenelor prevăzute de directiva europeană aplicabilă și la aproape zece ani de la prima hotărâre pronunțată în 2014, mai multe aglomerări italiene au continuat să evacueze ape uzate fără colectare sau tratări adecvate. La momentul respectiv, Curtea constatase deja încălcări în ceea ce privește 41 de aglomerări. Or, în pofida îmbunătățirilor, cinci dintre acestea, situate printre altele în Sicilia și în Valle d’Aosta, nu erau încă conforme, iar pentru patru dintre ele încălcările persistau încă la data ședinței care a avut loc în noiembrie 2024. În fața acestei situații, Comisia Europeană a sesizat Curtea pentru a fi aplicate sancțiuni financiare. Curtea a constatat că Italia nu a executat hotărârea din 2014 în termenele stabilite și a statuat că această încălcare prelungită aducea o atingere gravă mediului, în special deoarece evacuările în cauză se deversau în zone sensibile. Prin urmare, Curtea a obligat Italia la plata unei sume forfetare de 10 milioane de euro, la care se adaugă o penalitate cu titlu cominatoriu de peste 13 milioane de euro pe semestru de întârziere până la asigurarea conformității complete, ținând seama de gravitatea încălcării, de durata excepțional de lungă și de capacitatea de plată a statului membru.

Hotărârea din 27 martie 2025 în cauza Comisia/Italia (Tratarea apelor urbane reziduale) ([C-515/23](#))

✚ În Slovenia, gestionarea unui depozit de deșeuri situat în comuna Teharje, cunoscut sub numele de Bukovžlak, a condus la un nou litigiu în fața Curții. De mai mulți ani, reziduurile excavate au fost depozitate acolo fără ca autoritățile naționale să fi verificat prezența altor deșeuri sau să fi luat măsurile necesare pentru a le elimina pe cele care nu erau acoperite de autorizație, creând astfel un depozit ilegal de deșeuri. Printr-o hotărâre din 2015, Curtea a constatat că această situație constituia o încălcare a dreptului Uniunii în materie de gestionare a deșeurilor. Măsurile necesare pentru reabilitarea sitului nu au fost însă puse în aplicare în termenul prevăzut. În fața acestei inacțiuni persistente, Comisia Europeană a sesizat din nou Curtea pentru a pronunța o sancțiune financiară. Curtea a statuat că Slovenia nu a executat hotărârea din anul 2015 în pofida timpului pe care l-a avut la dispoziție și apreciază că întârzierile nu pot fi justificate printre altele de pandemia de Covid-19. Ea a arătat că această neîndeplinire prelungită a obligațiilor a determinat riscuri grave pentru mediu și pentru sănătatea umană timp de peste nouă ani. În consecință, aceasta a obligat Slovenia la plata unei sume forfetare de 1,2 milioane de euro, ținând seama de gravitatea și de durata încălcării, precum și de capacitatea de plată a statului membru.

Hotărârea din 8 mai 2025 în cauza Comisia/Slovenia (Depozitul de deșeuri Bukovžlak) ([C-318/23](#))

✚ Austria a solicitat anularea unui regulament delegat din 2022 prin care Comisia Europeană a inclus, în condiții stricte, anumite activități legate de energia nucleară și de gazele fosile în taxonomia investițiilor durabile. Tribunalul a respins această acțiune și a confirmat că Comisia nu depășise competențele care i-au fost conferite de legiuitorul Uniunii. Acesta a considerat că producția de energie nucleară este aproape lipsită de emisii de gaze cu efect de seră și că energiile regenerabile nu pot încă, singure, să furnizeze în mod fiabil toată energia electrică necesară. Tribunalul a considerat de asemenea că Comisia a luat în considerare în mod suficient riscurile legate de energia nucleară, fără a trebui să impună un nivel de protecție superior standardelor existente. În ceea ce privește gazele fosile, includerea lor a fost considerată conformă cu dreptul Uniunii, întrucât se bazează pe o abordare progresivă de reducere a emisiilor, garantând în același timp siguranța aprovizionării cu energie.

Hotărârea din 10 septembrie 2025 în cauza Austria/Comisia ([T-625/22](#))

✚ Spania, precum și mai multe organizații de pescari din Galicia și Asturia au contestat un regulament al Comisiei Europene care desemnează zone de pescuit de adâncime în care există sau este posibil să existe ecosisteme marine vulnerabile, în care pescuitul cu unelte de fund este interzis. Tribunalul a respins acțiunile lor și a confirmat că această desemnare se bazează pe criterii științifice fiabile întemeiate pe prezența dovedită sau probabilă a unor specii protejate și pe caracteristicile ecosistemelor. Comisia nu era obligată să evalueze impactul fiecărui tip de unelte, și nici consecințele economice ale acestor măsuri. Tribunalul a apreciat de asemenea că metodologia utilizată, bazată pe avize ale Consiliului Internațional pentru Explorarea Apelor Maritime, nu depășește marja de apreciere a Comisiei. În sfârșit, acesta a respins argumentele întemeiate pe o pretinsă încălcare a normelor politicii comune în domeniul pescuitului sau pe principiul proporționalității, arătând că interdicția nu vizează toate tipurile de pescuit de fund și că nu s-a demonstrat că anumite unelte fixe ar fi lipsite de efecte nocive asupra acestor ecosisteme fragile.

Hotărârea din 11 iunie 2025 în cauzele Spania/Comisia și Madre Querida ș.a./Comisia ([T-781/22](#), [T-681/22](#))

Societatea informațională

Curtea de Justiție în lumea digitală

[Vizionați videoclipul](#)

Uniunea Europeană joacă un rol esențial în dezvoltarea societății informaționale, în vederea creării unui mediu favorabil inovării și competitivității, protejând în același timp drepturile consumatorilor și oferind securitate juridică. Aceasta asigură piețe digitale echitabile și deschise și elimină în cadrul pieței interne barierele din calea serviciilor online transfrontaliere, pentru a asigura libera circulație a acestora.

↘ Comisia Europeană a desemnat în aprilie 2023 magazinul online Zalando ca „platformă online foarte mare” în temeiul Regulamentului privind serviciile digitale (DSA), întrucât peste 83 de milioane utilizează în fiecare lună serviciile sale, un număr cu mult superior pragului de 45 de milioane prevăzut de regulament. Zalando a contestat această desemnare, dar Tribunalul i-a respins acțiunea. Acesta a confirmat că Zalando constituie într-adevăr o platformă online din moment ce găzduiește vânzători terți prin intermediul „Partner Programm”, chiar dacă propria activitate de vânzare directă („Zalando Retail”) nu intră în această categorie. Comisia putea considera că toți utilizatorii erau expuși la informațiile provenite de la vânzători terți. De asemenea Tribunalul a respins argumentele întemeiate pe încălcarea principiilor securității juridice, egalității de tratament și proporționalității, amintind că astfel de platforme trebuie să fie supuse unor obligații sporite pentru a limita riscurile de difuzare a unor produse periculoase sau ilegale.

 Hotărârea din 3 septembrie 2025 în cauza Zalando/Comisia ([T-348/23](#))

↘ Tribunalul a anulat deciziile prin care Comisia Europeană a stabilit, pentru anul 2023, taxa de supraveghere datorată de Facebook, Instagram și TikTok ca „platforme online foarte mari” în temeiul Regulamentului privind serviciile digitale (DSA). Acesta a statuat că metoda utilizată pentru calcularea taxei, bazată pe numărul mediu de utilizatori lunari, ar fi trebuit să fie adoptată într-un act delegat, iar nu în simple decizii de punere în aplicare, întrucât ea constituie un element esențial al calculului. Totuși, întrucât nicio eroare nu afectează obligația acestor platforme de a plăti taxa, Tribunalul a menținut provizoriu efectele deciziilor anulate, până la adoptarea de către Comisie a unei metodologii conforme și a unor noi decizii. Această perioadă de tranziție nu poate depăși însă 12 luni de la data la care hotărârile rămân definitive.

 Hotărârile din 10 septembrie 2025 în cauzele Meta Platforms Ireland/Comisia și Tiktok Technology/Comisia ([T-55/24](#) și [T-58/24](#))

↘ Tribunalul a respins acțiunea Amazon având ca obiect anularea deciziei Comisiei Europene de a desemna platforma Amazon Store drept „platformă online foarte mare” în temeiul Regulamentului privind serviciile digitale (DSA), care impune obligații sporite pentru serviciile care depășesc 45 de milioane de utilizatori în Uniune. Amazon invoca o atingere adusă mai multor drepturi fundamentale garantate de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, printre care libertatea de a desfășura o activitate comercială, dreptul de proprietate, egalitatea în fața legii, libertatea de exprimare, precum și dreptul la respectarea vieții private și a informațiilor confidențiale. Cu toate acestea, Tribunalul a apreciat că obligațiile impuse de DSA, deși pot să implice costuri și să aibă un impact considerabil asupra organizării platformei, sunt prevăzute de lege, proporționale și justificate de obiectivul de interes general de a preveni riscurile sistemice legate de platforme foarte mari, printre care diseminarea de conținut ilegal, și de a proteja consumatorii. Acesta a concluzionat că măsurile contestate, precum opțiunea de recomandare care nu se bazează pe crearea de profiluri, registrul public al comunicărilor cu caracter publicitar sau accesul cercetătorilor la date, nu aduc atingere substanței drepturilor invocate și sunt însoțite de garanții stricte în ceea ce privește confidențialitatea și securitatea.

⚖️ Hotărârea din 19 noiembrie 2025 în cauza Amazon EU/Comisia ([T-367/23](#))

Accesul la documente

Transparența vieții publice este un principiu esențial al Uniunii Europene. Astfel, orice cetățean sau persoană juridică din Uniune poate, în principiu, să aibă acces la documentele instituțiilor europene.

✎ O ziaristă de la *The New York Times* a solicitat Comisiei Europene să acorde accesul la mesajele dintre președinta Ursula von der Leyen și președintele-director general al Pfizer, apreciind că aceste mesaje au fost utilizate în cadrul negocierilor privind achiziționarea de vaccinuri împotriva Covid-19. Comisia a respins cererea, afirmând că nu deținea aceste mesaje. Totuși, Tribunalul a constatat că explicațiile date erau vagi și oscilante, iar Comisia nu a indicat în mod clar unde și în ce mod căutase documentele respective, nici dacă mesajele fuseseră șterse sau pierdute. În plus, jurnalista a furnizat elemente credibile care arătau că, foarte probabil, astfel de schimburi au avut loc. Tribunalul a apreciat că o instituție europeană nu se poate limita la a nega că deține documente fără dovezi serioase, mai ales în cazul unor decizii publice atât de importante. Prin urmare, acesta a anulat decizia Comisiei de a refuza accesul la documente.

 Hotărârea din 14 mai 2025 în cauza Stevi și The New York Times/Comisia ([T-36/23](#))

Direcția Cercetare și documentare propune profesioniștilor dreptului, în cadrul Colecției de rezumate, o „[Selecție a celor mai importante hotărâri](#)” și un „[Buletin lunar de jurisprudență](#)” a Curții de Justiție și a Tribunalului.

B

O administrație în
serviciul justiției

A. Cuvânt-înainte al grefierului

Alfredo Calot Escobar

Greferul Curții de Justiție

Anul 2025 a constituit o etapă importantă în evoluția instituției – un an ambițios, menit să consolideze fundamentele pe care aceasta se sprijină, pregătind-o în același timp pentru transformările viitoare.

În era tehnologiilor emergente, a unei anumite reorganizări a pieței muncii, dar și într-un context marcat de așteptări ridicate față de Uniune, trebuie reamintite valorile care stau la baza funcționării Curții – calitatea și celeritatea justiției, apropierea de cetățeni, diversitatea lingvistică și culturală sau gestionarea optimă a resurselor care îi sunt încredințate. Tocmai pentru a garanta păstrarea acestora, Curtea a dus la bun sfârșit mai multe proiecte strategice menite să îi permită să facă față schimbărilor preconizate.

Pe plan judiciar, anul 2025 a marcat primul an complet de la intrarea în vigoare a **transferului parțial al trimerilor preliminare de la Curtea de Justiție la Tribunal**. Toate serviciile instituției, pe baza unei pregătiri aprofundate, au asigurat o punere în aplicare fluidă și controlată a reformei, demonstrând capacitatea lor de adaptare și de a sprijini cele două jurisdicții în fața noilor lor provocări. Primul bilanț al aplicării reformei se dovedește a fi foarte pozitiv, întrucât toate obiectivele au fost atinse: transferul contribuie la îmbunătățirea soluționării cauzelor și la valorificarea deplină a avantajelor rezultate din reforma structurii Curții de Justiție a Uniunii Europene, în beneficiul tuturor justițiabililor. În același timp, noile norme privind publicitatea observațiilor în procedurile preliminare au fost puse în aplicare cu succes și asigură o mai bună înțelegere a mecanismului preliminar și a aspectelor juridice supuse dezbaterii.

Apropierea Curții de cetățeni a fost de asemenea una dintre prioritățile anului. Serviciile instituției responsabile cu comunicarea și cu tehnologia informației, lucrând în strânsă cooperare, au depus eforturi susținute pentru a concepe noul site internet al Curții, integrând un motor de căutare regândit în totalitate și consolidarea sistemului de retransmisie online a ședințelor. În paralel, diversitatea canalelor de comunicare a fost consolidată, în special prin lansarea Curia Web TV, un nou instrument modern și educativ care contribuie, prin formate audiovizuale atractive, la o mai bună înțelegere a activității

jurisdicționale. Cu alte cuvinte, instituția nu numai că s-a dotat cu un site mai lizibil și mai ușor de utilizat: aceasta a finalizat, după eforturile depuse pentru a-și consolida prezența pe rețelele sociale, modernizarea politicii sale de comunicare externă către publicul larg și către generațiile tinere.

În plus, atractivitatea a constituit tema principală a **politicii de resurse umane** a Curții, care a pus în aplicare numeroase inițiative pentru a-și consolida capacitatea de a suscita interesul candidaților proveniți din toate statele membre și având profiluri diferite. Astfel, instituția s-a angajat în vederea creării unor căi de recrutare mai atractive, mai incluzive și mai comprehensibile, așa încât să extindă sfera candidaților interesați de oportunitatea de a se alătura Curții. Anumite acțiuni au vizat în mod direct îmbunătățirea condițiilor de stagiu, astfel încât remunerarea stagiariilor să garanteze accesul egal al tuturor tinerilor absolvenți care doresc să descopere instituția. Altele au constat în aprofundarea acțiunilor de sensibilizare a statelor membre ale căror cetățenii sau naționalități sunt mai puțin reprezentate în cadrul instituției, cu dorința constantă de a consolida diversitatea culturală și lingvistică a personalului său. În sfârșit, mai multe inițiative au permis Curții să își aprofundeze politica de accesibilitate și de incluziune, pentru a oferi persoanelor cu handicap posibilitatea de a se alătura pe termen lung instituției și de a contribui ca ea să devină în fiecare zi mai ambițioasă în acest domeniu.

Fidelă spiritului său inovator, Curtea a parcurs etape semnificative în domeniul tehnologic. Integrarea și dezvoltarea **instrumentelor bazate pe inteligența artificială** au continuat în paralel cu o importantă activitate de elaborare a unui cadru etic pe deplin adaptat cerințelor legate de misiunea jurisdicțională a Curții. De la pregătirea unei Carte etice de integrare a inteligenței artificiale până la elaborarea unor instrucțiuni specifice care reglementează utilizarea instrumentelor de IA implementate în instituție, aceasta din urmă s-a asigurat că facilitează utilizarea unor instrumente din ce în ce mai promițătoare. Aceste instrumente necesită însă o bună înțelegere a limitelor lor, a riscurilor asociate și a necesității de a asigura în permanență o supraveghere umană. Astfel, Curtea a continuat să avanseze cu determinare, dar și cu prudență, în special prin extinderea programelor de formare oferite personalului pentru a-l însoți în aceste experiențe noi de utilizare.

Valori puternice, ambiții clare și un angajament reînnoit constant în favoarea calității justiției europene: așa se prezintă rezumatul acestui an 2025 mândru de serviciile instituției.

B. Evenimentele emblematiche ale anului

↘ Anul 2025: un an decisiv pentru reforma jurisdicțională a Uniunii

Anul 2025 a marcat primul an complet de punere în aplicare a transferului parțial al competenței preliminare a Curții de Justiție către Tribunal și constituie rezultatul unui proces început cu mult timp în urmă. Astfel, fundamentele acestei reforme au fost puse încă de la Tratatul de la Nisa (2001), apoi reafirmate în cadrul reformei arhitecturii jurisdicționale din 2015.

Obiectivul său a fost acela de a consolida eficacitatea sistemului jurisdicțional al Uniunii prin asigurarea unui echilibru mai bun al volumului de muncă între Curtea de Justiție și Tribunal. Aceasta a devenit posibilă prin dublarea numărului de judecători ai Tribunalului, complet finalizată în anul 2022, care îl dotează cu capacitățile necesare pentru a soluționa cauzele suplimentare.

Punerea sa în aplicare a necesitat modificări importante ale Statutului și ale normelor de procedură. Modificările Statutului, propuse de Curtea de Justiție, au fost adoptate de Parlamentul European și de Consiliul Uniunii Europene. Modificările Regulamentelor de procedură care au urmat revizuirii Statutului pentru a asigura punerea sa în aplicare au fost, la rândul lor, aprobate în Consiliu.

Ultima etapă a acestei reforme s-a încheiat la 1 octombrie 2024, odată cu aplicarea unor noi norme care pun în practică transferul parțial al competenței preliminare către Tribunal și modernizează procedurile în fața celor două instanțe. După un an complet de la intrarea sa în vigoare, primul bilanț al reformei arată că Curtea de Justiție și Tribunalul au integrat pe deplin aceste noi modalități de funcționare, spre satisfacția tuturor părților implicate în procedura preliminară.

Ce este o trimitere preliminară?

Dreptul Uniunii face parte din dreptul național al fiecărui stat membru al Uniunii. Prin urmare, dreptul Uniunii poate fi invocat în fața instanțelor naționale, care îl aplică în mod direct.

În cazul în care există îndoieli cu privire la modul în care trebuie interpretat dreptul Uniunii într-o cauză, judecătorii naționali pot și, în anumite cazuri, trebuie să adreseze întrebări Curții de Justiție și, în anumite domenii specifice, Tribunalului. Astfel, ei pot să obțină clarificări cu privire la semnificația unei dispoziții a dreptului Uniunii sau chiar cu privire la validitatea sa. Aceasta le permite, așadar, să aplice în mod corect și coerent dreptul Uniunii.

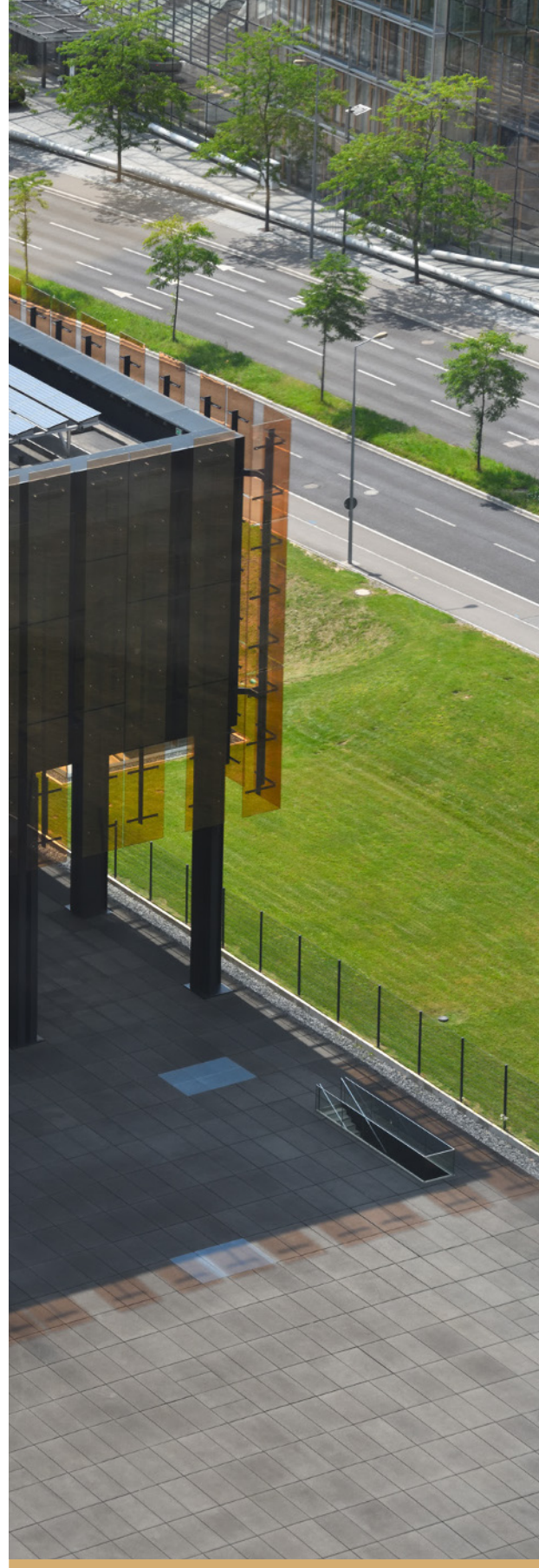
Competența Tribunalului în materie preliminară

Tribunalul este în prezent competent să examineze cereri de decizie preliminară privind domenii specifice, clar delimitate, suficient de separabile de alte domenii și care au dat naștere unui corpus important de jurisprudență a Curții de Justiție. Această reformă permite astfel o reducere reală a sarcinii Curții de Justiție, transferând Tribunalului întrebările preliminare care țin de mai multe domenii specifice, și anume 1/Sistemul comun al TVA, 2/accizele, 3/Codul vamal, 4/clasificarea tarifară a mărfurilor, 5/compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare, a întârzierii sau a anulării și 6/sistemul de comercializare a certificatelor de emisie de gaze cu efect de seră.

Ghișeu unic: o procedură eficientă

Reforma nu a modificat procedura de introducere a cererilor de decizie preliminară: toate continuă să fie depuse la Curtea de Justiție. În schimb, un mecanism de „ghișeu unic” permite identificarea cererilor care țin de competența Tribunalului. Decizia de a menține o cauză în fața Curții de Justiție sau de a o transfera revine fie președintelui Curții, după ascultarea vicepreședintelui și a prim-avocatului general, fie Curții de Justiție, în reuniune generală.

În cadrul Tribunalului, două camere specializate, care judecă în principiu în complet de cinci judecători, sunt în prezent competente să soluționeze aceste cauze. Pe de altă parte, anumiți judecători ai Tribunalului sunt de asemenea desemnați să exercite funcția de avocat general în cadrul Tribunalului pentru a asigura o procedură echivalentă celei a Curții de Justiție.

Cale de atac și reexaminare

În materie preliminară, având în vedere natura procedurii, deciziile pronunțate de Tribunal nu pot face obiectul niciunui recurs în fața Curții de Justiție. Cu toate acestea, există un mecanism de reexaminare: în termen de o lună, prim-avocatul general al Curții de Justiție poate propune acesteia să reexamineze o hotărâre a Tribunalului în cazul unui risc serios de atingere adusă unității sau coerenței dreptului Uniunii.

Bilanț după un an

De la intrarea în vigoare a reformei, noul ghișeu unic a tratat deja aproape 100 de cauze preliminare. Aproape 85 % dintre acestea au fost transmise Tribunalului, întrucât se încadrau exclusiv în cele șase domenii de competență specifice prevăzute în dispozitiv.

Cauze preliminare introduse la Tribunal – Domenii:		
	2024	2025
Sistemul comun al TVA	8	24
Accize	6	7
Codul vamal	1	8
Clasificarea tarifară a mărfurilor	1	7
Compensarea și asistența pasagerilor (refuz la îmbarcare, întârziere sau anulare)	3	18
Schema de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră	-	1
Total	19	65

În 2025, Tribunalul a soluționat primele cauze transferate în cadrul noului sistem. Au fost astfel soluționate 16 cauze, fără a fi necesar să se organizeze o ședință și fără să se solicite concluzii. Majoritatea – 11 cauze – au putut fi închise prin ordonanță. Cinci cauze au fost soluționate prin hotărâre. Termenele de prelucrare s-au dovedit a fi deosebit de scurte: în medie, 10,9 luni pentru cauzele soluționate prin hotărâre, de la ghișeul unic până la decizia finală (în medie 6,2 luni dacă se ține seama de cauzele soluționate prin hotărâre sau ordonanță).

Prin urmare, dispozitivul funcționează în mod eficient, iar primele rezultate arată că reforma își atinge obiectivele: accelerarea soluționării cauzelor și echilibrarea volumului de muncă al instanțelor Uniunii în serviciul cetățenilor și al întreprinderilor.

Doriți să aflați mai multe?

Pentru a permite profesioniștilor din domeniul dreptului și în special instanțelor naționale să înțeleagă mai bine funcționarea ghișeului unic și criteriile de repartizare a competențelor, instituția a publicat [un document](#) referitor la punerea în aplicare a noilor norme privind transferul parțial al competenței preliminare către Tribunal. Disponibil pe site-ul internet al Curții, acesta enumeră cererile introduse în primul an de la intrarea în vigoare și precizează, pentru fiecare dintre ele, dacă a fost transmisă Tribunalului sau menținută în fața Curții de Justiție, împreună cu motivele corespunzătoare.

<https://curia.europa.eu/site/article50breport>

Împărțirea competențelor între Curtea de Justiție și Tribunal

[Urmăriți videoclipul](#)

↳ Sporirea transparenței justiției europene

Anul 2025 marchează un moment important în politica de comunicare a Curții. Având în vedere evoluțiile tehnologice și dorința de a face justiția europeană mai ușor de înțeles și mai apropiată de cetățeni, instituția a elaborat o serie de inițiative destinate să modernizeze canalele sale de informare și să favorizeze o mai bună înțelegere de către public a misiunii și a activităților sale.

Noi rețele sociale pentru o mai mare apropiere de cetățeni

Rețelele sociale fac astăzi parte din viața de zi cu zi a cetățenilor și constituie o sursă importantă de informații pentru mulți dintre ei, în special pentru tinerele generații. Pentru a răspunde acestei nevoi și a garanta astfel difuzarea de informații fiabile și corecte cu privire la activitățile sale într-un mod cât mai apropiat de cetățeni, Curtea și-a diversificat prezența pe rețelele sociale, deschizând în 2025 conturi pe patru noi platforme: Bluesky, Threads, WhatsApp și Instagram.

Datorită acestor noi canale, care completează oferta informațională a Curții pe LinkedIn, X, YouTube și Mastodon, Curtea poate ajunge la un public nou și poate comunica – într-un mod adaptat nevoilor sale și direct cu acesta – despre activitatea ei, precum și despre importanța rolului său în protejarea drepturilor cetățenilor și în menținerea unei Europe bazate pe valori democratice.

Publicul va putea, pe această cale, să dispună cu ușurință, în orice moment și în orice loc, de o informare clară cu privire la actualitatea judiciară a Curții, completată, de la începutul anului 2026, cu o ofertă audiovizuală inovatoare și îmbogățită, odată cu lansarea noii platforme audiovizuale Curia Web TV.

Asistare din toată Europa la ședințele Curții

Momentul-cheie al procedurii, ședințele în fața Curții de Justiție și a Tribunalului, care au loc la Luxemburg, sunt publice și deschise tuturor cetățenilor. Din dorința de transparență și de a face justiția accesibilă celor 450 de milioane de cetățeni europeni, care sunt vizați în mod direct de deciziile instanțelor Uniunii, Curtea a instituit un mecanism care permite tuturor persoanelor să asiste la ședințe de la distanță, fără a trebui să se deplaseze la Luxemburg.

Începând din luna aprilie 2022, instituția a decis astfel, cu titlu experimental, să pună la dispoziție pe site-ul său internet un serviciu de difuzare a înregistrării ședințelor de audiere a pledoariilor în Marea Cameră și în Plenul Curții de Justiție, în paralel cu difuzarea în direct a ședințelor de pronunțare a unor hotărâri și de citire a concluziilor. Succesul acestei faze-pilot a condus la integrarea unei dispoziții specifice în [Regulamentul de procedură al Curții de Justiție pentru a permanentiza acest dispozitiv](#), dar și pentru a deschide posibilitatea de a difuza anumite ședințe de audiere a pledoariilor ale camerelor compuse din cinci judecători atunci când cauza justifică acest lucru. În plus, pentru a înțelege cât mai bine contextul cauzei și schimburile dintre părți și instanță în ședință, fiecare retransmisie a unei ședințe de audiere a pledoariilor este precedată de o scurtă explicație a cauzei de către un atașat de presă în formă audiovizuală, care este difuzată de asemenea pe site-ul Curții și pe rețelele sale sociale.

În ceea ce privește Tribunalul, retransmisia ședințelor de audiere a pledoariilor, a pronunțării hotărârilor sau a prezentării concluziilor a fost de asemenea integrată în regulamentul său de procedură. În măsura în care normele și modalitățile de punere în aplicare a retransmisiei menționate trebuiau stabilite de Tribunal, acesta a adoptat în februarie 2025 o decizie privind retransmisia pronunțării unor hotărâri sau a prezentării de concluzii. În aplicarea deciziei menționate, prima difuzare a avut loc în luna mai, cu ocazia pronunțării în direct a unei hotărâri a Marii Camere. Alte două au urmat în luna septembrie.

Această consolidare a comunicării audiovizuale a instituției permite astfel Curții să exploateze pe deplin potențialul tehnologic care a cunoscut o accelerare cu ocazia crizei sanitare din 2020, dar mai ales să permită oricărei persoane interesate de activitatea sa judiciară, indiferent dacă este vorba de profesioniști și viitori profesioniști din domeniul dreptului (judecători naționali, avocați, agenți ai guvernelor statelor membre și ai instituțiilor Uniunii, profesori, studenți), de jurnaliști sau, mai general, de orice cetățean curios să afle mai mult despre misiunea instituției, să urmărească ședințele în aceleași condiții ca persoanele care se află fizic în sălile de ședință, indiferent unde se află, fără a trebui să se deplaseze la Luxemburg.

O dezbatere judiciară mai transparentă

În același spirit de deschidere, Curtea a continuat în anul 2025 punerea în aplicare a deciziei adoptate în 2024 prin care se urmărea publicarea online, după închiderea cauzei, a observațiilor scrise depuse în cauzele preliminare de diferiți actori din procedura preliminară (părți în fața instanței naționale, instituții, state membre...), cu excepția cazului în care aceștia se opun. Pentru a facilita consultarea lor, accesul la aceste observații se face prin intermediul motorului de căutare al Curții de pe site-ul său internet, ceea ce permite

oricărei persoane interesate să ia cunoștință de pozițiile adoptate în cursul dezbaterii desfășurate în fața Curții de Justiție sau a Tribunalului înainte de pronunțarea hotărârii preliminare.

Modernizarea produselor de comunicare pentru a se adresa publicului larg

În conformitate cu acest obiectiv, care vizează sporirea accesibilității jurisprudenței pentru nespecialiști, Curtea a urmărit modernizarea unuia dintre produsele sale emblematiche, și anume comunicatele de presă. Acestea au făcut obiectul unei reformări la sfârșitul anului 2023, cu scopul de a oferi rezumate mai scurte și mai narative, mai bine adaptate așteptărilor mass-mediei și ale publicului larg. Această reformă a luat avânt în anul 2025, cu difuzarea unor comunicate mai clare, mai concise și mai atractive, redactate într-un limbaj mai accesibil. Majoritatea acestora sunt însoțite de o „scurtă explicație”, respectiv un rezumat destinat să faciliteze reutilizarea sa de către mass-media.

În paralel, Curtea a inaugurat un nou instrument de comunicare: capsule explicative audiovizuale, sub forma unor scurte debriefinguri prezentate de judecătorii care au judecat cauza, sunt acum difuzate după pronunțarea celor mai importante hotărâri. Acest dispozitiv inovator permite explicarea în câteva minute a deciziilor care suscită un interes mediatic puternic, întotdeauna într-un limbaj clar și accesibil. Prima capsulă, difuzată în luna mai, a vizat cauza italiană [C-460/23 Kinsa](#): explicația a fost prezentată în limba de procedură a cauzei, italiana, de președintele Curții, domnul Koen Lenaerts. Subtitrată în cele 24 de limbi oficiale ale Uniunii, capsula a fost publicată online pe site-ul Curia imediat după pronunțarea hotărârii și difuzată simultan pe rețelele de socializare. Aceasta a avut un real succes, cu aproape 20 000 de vizualizări pe LinkedIn. În anul 2025, au fost difuzate pe site-ul internet și pe rețelele sociale 11 materiale video explicative de acest tip referitoare la hotărâri ale Marii Camere a Curții de Justiție.

Prin aceste inițiative, Curtea și-a continuat în 2025 angajamentul față de o justiție europeană mai transparentă, mai comprehensibilă și mai apropiată de cetățeni, adaptându-și formatele de comunicare la noile așteptări ale publicului.

↘ Cooperarea cu instanțele din Europa

Dreptul Uniunii Europene se aplică în toate statele membre, constituind astfel un corpus juridic partajat, bazat pe comunitatea de valori pe care se întemeiază Uniunea Europeană. Pentru a consolida această comunitate juridică și pentru a garanta o interpretare uniformă a dreptului Uniunii, Curtea de Justiție a Uniunii Europene, chiar dincolo de procedurile în fața celor două instanțe ale sale, este angajată de mult timp într-un dialog deschis și constant cu magistrații din statele membre – instanțe constituționale și supreme ale statelor membre sau instanțe de fond și de apel –, dar și cu rețelele judiciare și cu instanțele internaționale, cum ar fi Curtea Europeană a Drepturilor Omului, cu care face schimb de bune practici pentru a consolida calitatea justiției. Acest dialog, care se concretizează prin conferințe și întâlniri care au loc atât la Curte, cât și în statele membre, a fost deosebit de bogat în 2025.

„EUnited in Diversity” la Sofia

Organizată pentru prima dată în 2021 la Riga (Letonia) și aprofundată în cadrul celei de a doua ediții din 2023 la Haga (Țările de Jos), conferința „EUnited in Diversity” a ajuns la a treia ediție la sfârșitul verii anului 2025 la Sofia, sub egida Curții Constituționale a Republicii Bulgaria. Aceste conferințe bienale reunesc reprezentanți ai Curții de Justiție și ai curților constituționale naționale, cu ambiția de a consolida dialogul între aceste instanțe, dar și de a favoriza interacțiunile între ordinea juridică comună a Uniunii Europene și sistemele juridice naționale ale statelor membre.

Având ca temă „Rolul justiției constituționale în ordinea juridică comună a Uniunii Europene”, ediția din 2025 a explorat noțiunea de „justiție constituțională” în cadrul Uniunii, reunind curțile constituționale (sau cele care exercită o competență constituțională) din 21 de state membre. Programul a cuprins patru paneluri referitoare la repartizarea competențelor între Uniune și statele membre, reglementată de principiul delegării, protejarea identității Uniunii în perioade de criză, articularea dintre dreptul constituțional național și dreptul Uniunii în statele membre, precum și interpretarea și aplicarea dreptului Uniunii în vederea asigurării coerenței și constanței ordinii juridice comune.

Conferința a permis de asemenea o întâlnire între înalții responsabili administrativi ai instituțiilor participante, în scopul de a facilita schimbul de bune practici și de a discuta chestiuni de interes comun. Astfel, tema principală a acestei mese rotunde, la care Curtea a fost reprezentată de directoarea sa generală responsabilă cu informarea, a fost „Impactul tehnologiilor digitale asupra activității instanțelor”.

Forumul magistraților la Curte

La începutul lunii decembrie 2025, tradiționalul forum al magistraților organizat la Curtea de Justiție a reunit 148 de magistrați din curțile de apel și din instanțele de prim grad din toate statele membre. Printre temele abordate în cadrul diferitelor sesiuni de lucru s-au numărat evoluțiile recente ale procedurii preliminară, jurisprudența recentă în materie de azil și imigrație, noua competență a Tribunalului în materie de trimitere preliminară, jurisprudența recentă în materie de mandat de arestare european și de cooperare judiciară în materie civilă.

Acest forum, organizat pentru prima dată de Curte în 1968, pune în contact direct membrii Curții de Justiție și ai Tribunalului cu magistrații din statele membre. El permite stabilirea de legături informale și favorizarea unei aplicări uniforme a dreptului Uniunii de către judecătorii naționali, judecători de drept comun ai dreptului european, schimbul de idei cu privire la chestiuni comune și promovarea cunoașterii și înțelegerii reciproce a diferitelor sisteme juridice, precum și cooperarea între instanțe.

Reuniunea Rețelei Judiciare a Uniunii Europene la Lisabona

În noiembrie a avut loc la Lisabona (Portugalia) cea de a șaptea ediție a reuniunii anuale a corespondenților Rețelei judiciare a Uniunii Europene (RJUE). Creată la inițiativa Curții în 2017, cu ocazia unui forum al magistraților dedicat celei de a 60-a aniversări a Tratatelor de la Roma, RJUE are ca obiectiv consolidarea cooperării judiciare în Europa în serviciul unei justiții de calitate. Compusă din 78 de instanțe constituționale și supreme ale statelor membre, precum și din instanțele supreme ale patru țări terțe (Islanda, Liechtenstein, Regatul Unit și Ucraina), RJUE constituie un forum permanent de schimb de informații între membrii săi. Prin instituirea unei cooperări și a unui dialog informale între cele mai înalte instanțe din Europa, rețeaua completează astfel mecanismul de cooperare formală concretizat în procedura de trimitere preliminară.

Întrucât reuniunile RJUE sunt organizate în prezent de instanțele naționale cu sprijinul Curții, cea din 2025 a fost organizată de Curtea Constituțională, Curtea Supremă și Curtea Administrativă Supremă din Portugalia. La aceasta au asistat 60 de corespondenți, proveniți din 20 de state membre, dintr-o țară terță, precum și din alte patru rețele europene. Alocuțiunile și discuțiile dintre participanți au vizat viitorul cooperării în cadrul rețelei și întinderea obligației de trimitere preliminară a instanțelor naționale de ultim grad de jurisdicție.

Întâlniri cu Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Curtea Europeană a Drepturilor Omului și Curtea de Justiție a Uniunii Europene sunt doi actori majori ai protecției drepturilor fundamentale în Europa. Cele două instanțe aparțin unor două organizații distincte (Consiliul Europei în cazul primei, Uniunea Europeană în cazul celei de a doua), dar acestea urmăresc în mod complementar aceleași obiective, bazate pe un fundament comun de valori: demnitatea umană, libertatea, democrația, protecția drepturilor omului, respectarea statului de drept, protecția minorităților, toleranța, nediscriminarea, solidaritatea și menținerea unui spațiu de pace și justiție în Europa. Astfel, aceste instituții se asigură că mențin o relație strânsă, bazată pe întâlniri regulate, în vederea împărtășirii evoluțiilor fiecăreia în materie de jurisprudență, și pe schimb de opinii atât pe teme de interes reciproc, cât și cu privire la provocările

comune. Astfel, în fiecare an, membrii celor două curți se reunesc la Luxemburg sau la Strasbourg pentru a întreține această complementaritate și cooperare în favoarea protecției drepturilor fundamentale în Europa.

Anul acesta, întâlnirea a avut loc în luna noiembrie, la Curtea de Justiție din Luxemburg. Membrii celor două instituții judiciare au participat la mai multe mese rotunde pe tema libertății de exprimare în era digitală, a interesului superior al copilului în cazurile de răpire transfrontalieră de copii sau a obstacolelor juridice și fizice în calea accesului la procedurile de azil. Întâlnirea oficială a permis de asemenea un schimb de opinii între președinții fiecărei jurisdicții cu privire la provocările cu care se confruntă justiția, care a dat naștere unui [interviu video](#).

Cei doi președinți au subliniat printre altele importanța ca cetățenii, în contextul geopolitic și social actual, să înțeleagă ce stă la baza a ceea ce s-a construit în ultimii 75 de ani: aspirația de a garanta cea mai bună viață posibilă, prin restabilirea păcii, prin restabilirea justiției și prin funcționarea democratică a societății.

<https://curia.europa.eu/site/ECHRvisit2025>

„De fiecare dată când există o încălcare concretă a independenței judiciare, de fiecare dată când libertatea de exprimare se întoarce împotriva valorilor pe care ar trebui să le promoveze – pluralismul, toleranța – odată cu discursul de incitare la ură sau la violență care se dezvoltă, trebuie să ne reamintim esențialul, trebuie să ne reamintim ce anume trebuie protejat.”

domnul Mattias Guyomar,
președintele Curții Europene a Drepturilor Omului

„Statul de drept protejează cetățenii, dar protejează și sistemul democratic, care este un sistem ce trebuie să poată evolua de la alegeri la alegeri și între alegeri, care trebuie să implice societatea civilă, care trebuie să implice cetățenii și grupurile de cetățeni angajați în politică. Toate acestea sunt exprimate într-o gamă largă de hotărâri ale Curții noastre, adesea legate de libertățile fundamentale.”

domnul Koen Lenaerts,
președintele Curții de Justiție a Uniunii Europene

C. Relațiile cu publicul

Vizite la Curte

Curtea depune eforturi pentru a apropia instituția de cetățeni, organizând vizite și seminare care contribuie la o mai bună înțelegere a dreptului Uniunii, prin intermediul unor programe adaptate. Vizitele permit o mai bună înțelegere a rolului instanțelor Uniunii și a influenței concrete a jurisprudenței acestora asupra vieții cotidiene a cetățenilor, în timp ce seminarele, destinate în principal magistraților naționali, încurajează dialogul între judecătorii naționali și europeni. Curtea primește în clădirile sale un public variat, dar oferă și vizite în format virtual, în special un [program educațional](#) online care permite elevilor de liceu să descopere justiția Uniunii din sala lor de clasă. În 2025, 412 liceeni au participat la acest program.

15 987 de vizitatori, dintre care

4 647 de profesioniști ai dreptului

Vizitatori în format virtual: 4,2 %

2 557 de vizitatori în cadrul Zilei porților deschise

2 080 de comunicate de presă

593 de scrisori de informare

469 de „informări rapide”

12 181 de răspunsuri la solicitările de informații din partea cetățenilor (apeluri telefonice și scrisori)

Înțelegerea justiției Uniunii

Persoanele de contact pentru presă din cadrul Direcției comunicare, juriști de formație, au misiunea de a explica jurnaliștilor și altor persoane interesate hotărârile, ordonanțele și concluziile, dar și cauzele în curs. Acestea scriu comunicate de presă pentru a informa în timp real jurnaliștii și practicienii cu privire la deciziile Curții de Justiție și ale Tribunalului. Tot ele trimit persoanelor care au formulat o solicitare la [serviciul de presă](#) al Curții scrisori de informare periodice care anunță evenimentele din calendarul judiciar (ședințe de audiere a pledoariilor, de pronunțare și de prezentare a concluziilor) și instituționale importante, precum și „informări rapide” cu privire la cauzele care nu fac obiectul unor comunicate. În plus, răspund la e-mailurile și la apelurile pe care cetățenii le adresează Curții cu privire la diverse aspecte ale activității acesteia (informații de natură procedurală, explicații privind o hotărâre, rolul Curții, asistență cu privire la site-ul internet etc.).

Rămâneți informat prin intermediul rețelelor sociale ale Curții

Pentru a difuza informații în mod direct și instantaneu, Curtea este activă pe rețelele sociale prin intermediul conturilor sale [LinkedIn](#) și [Mastodon](#), al celor două conturi X (unul în limba [franceză](#) și celălalt în limba [engleză](#)), precum și al conturilor [Bluesky](#) și [Threads](#). În plus, aceasta dispune de un canal [WhatsApp](#) și de un canal [YouTube](#) care difuzează în cele 24 de limbi oficiale conținut audiovizual variat, în special animații, destinat publicului larg pentru a explica impactul jurisprudenței Curții asupra cotidianului cetățenilor, și emisiunile Curia Web TV. În 2025, Curtea a publicat două noi animații pe Youtube:

Transparența judiciară

[Vizionați videoclipul](#)

Ce se întâmplă când o țară nu respectă dreptul UE?

[Vizionați videoclipul](#)

Deschis în 2025, contul de [Instagram](#) al Curții se adresează unui public mai larg și mai tânăr, promovând totodată activitățile sale printr-o comunicare vizuală și captivantă.

Numărul abonaților la toate platformele Curții este în continuă creștere, ceea ce demonstrează interesul publicului pentru activitățile instituției.

384 185 de abonați LinkedIn
+ 29 % în raport cu 2024

5 271 de abonați Mastodon

3 465 de abonați Bluesky

2 606 abonați Instagram

145 de abonați Threads

164 725 de abonați X

120 000 de abonați YouTube
+ 33 % în raport cu 2024

Urmărirea în timp real a ședințelor și a deciziilor

Pentru a facilita accesul la activitatea sa judiciară, Curtea oferă un serviciu de retransmisie a ședințelor.

Pronunțarea hotărârilor Curții de Justiție și prezentarea concluziilor avocaților generali sunt difuzate în direct. Același lucru este valabil și pentru anumite hotărâri și concluzii ale Tribunalului. În ceea ce privește ședințele de audiere a pledoariilor de la Curte, în conformitate cu cerințele Regulamentului de procedură, acestea sunt retransmise ulterior. Sunt vizate ședințele de audiere a pledoariilor în Plen, în Marea Cameră sau, cu titlu excepțional, într-o cameră de cinci judecători. Înregistrarea video a unei ședințe de audiere a pledoariilor rămâne disponibilă pe site-ul Curia timp de o lună.

Pentru hotărârile marcante, un judecător care a judecat în cauză prezintă decizia Curții de Justiție într-o capsulă explicativă audiovizuală de câteva minute, într-un limbaj clar și accesibil (a se vedea mai multe informații în capitolul [„Sporirea transparenței justiției europene”](#)).

Înainte de retransmisia ședințelor de audiere a pledoariilor, un briefing cu privire la cauză este difuzat pe site-ul Curții, în limbile ședinței, și distribuit pe rețelele sociale.

4

O instituție care se
preocupă de mediu

De mai mulți ani, Curtea se angajează într-o politică de mediu ambițioasă, ce vizează cele mai exigente norme în materie de dezvoltare durabilă și de respectare a resurselor naturale. Acest angajament a fost recunoscut, începând din 2016, prin obținerea înregistrării EMAS (Eco-Management and Audit Scheme), o certificare reglementată de Uniunea Europeană, care se acordă organizațiilor ale căror politici de mediu și metode de lucru durabile respectă standarde stricte.

În 2024 (ultimul an pentru care performanța de mediu a fost auditată și validată de un auditor extern autorizat, în octombrie 2025), Curtea a înregistrat, ca în fiecare an, noi progrese în materie de protecție a mediului.

În materie de energie, Curtea și-a redus din nou în mod semnificativ consumul legat de încălzire și consumul de energie electrică. Această performanță este cu atât mai remarcabilă cu cât în 2024 a fost pus în funcțiune un parc complet de stații de încărcare pentru vehicule electrice și hibride.

Eforturile de reducere a consumului de hârtie dau de asemenea rezultate. În special utilizarea hârtiei de birou continuă să se reducă în mod clar, ca urmare a evoluției obiceiurilor de lucru și a digitalizării continue a procedurilor și a documentelor.

Emisiile de CO₂, care au scăzut substanțial începând cu anul 2015, indică în prezent o tendință de stabilizare. Această evoluție pozitivă demonstrează impactul concret al proiectelor realizate în ultimii ani, dar și implicarea zilnică a personalului în acțiunile prevăzute în cadrul politicii EMAS.

Datorită nivelului de performanță de mediu atins în 2024 și respectării stricte a cerințelor EMAS, Curtea a obținut în 2025, pentru a treia oară, reînnoirea certificării sale EMAS. Prin urmare, Curtea abordează anul 2026 – care va marca cea de a 10-a aniversare a înregistrării sale EMAS – cu aceeași determinare și ambiție de a limita amprenta sa de mediu.

Indicatorii de mediu pentru apă, deșeuri, hârtie, încălzire și electricitate corespund celor din anul 2024. Schimbările sunt calculate în raport cu 2015, anul de referință pentru sistemul EMAS.

Acțiuni pentru mediu

- 🌿 Îmbunătățirea sortării deșeurilor și reducerea plasticului de unică folosință
- 🌿 Participarea la sistemul de partajare a bicicletelor Vel'OH! și susținerea deplasărilor cu bicicleta și cu trenul pentru lucrătorii frontalieri
- 🌿 Instalarea de stații de încărcare pentru vehiculele electrice
- 🌿 Îmbunătățirea infrastructurii de încălzire, ventilație, climatizare și iluminat
- 🌿 Exploatarea a 3 466 m² de celule fotovoltaice, care produc 350 204 kWh (echivalentul necesarului anual al 92 de gospodării luxemburgheze)

Rezultate în cifre

– 40,1 %
deșeuri „Birouri și
restaurante” (kg/ENI)

– 25,6 %
consum de apă (m³/ENI)

– 64,2 %
consum de hârtie (kg/ENI)

– 29,3 %
consum de energie electrică
(kWh/ENI)

– 37,5 %
consum de energie pentru
încălzire (kWh/ENI)

– 27,0 %
emisii de CO₂ (kg CO₂/ENI)

Echivalentul normă întreagă (ENI) este unitatea de măsură pentru activitatea profesională independent de disparitățile în ceea ce privește numărul de ore de muncă pe săptămână ale fiecărui agent, având în vedere diferite formule de muncă.

5

Privire spre viitor

↘ Un an 2026 orientat către inovare și dialog cu cetățenii

Anul 2026 se anunță a fi un moment important pentru Curte, marcat de punerea în aplicare a unor proiecte cu un obiectiv clar: apropierea justiției europene de public, consolidarea transparenței activității Curții și îmbunătățirea accesului la jurisprudența sa, atât pentru cetățeni, cât și pentru profesioniștii din domeniul dreptului.

Această dinamică se traduce în primul rând prin lansarea **noului site web** al Curții, care vizează modernizarea și facilitarea accesului la informații despre Curte pentru diferitele categorii de public interesate. Rezultat al unui proiect de reconfigurare integrală axat pe experiența utilizatorului, site-ul Curia oferă, din ianuarie 2026, o navigare mai clară și mai intuitivă. Reformarea se bazează pe o restructurare completă a arhitecturii informației, pe o evoluție a conținutului, redactat într-un limbaj clar și inteligibil, precum și pe un design grafic mai simplu și mai sobru.

Noul site găzduiește un **motor de căutare modernizat** care permite o consultare mai rapidă și mai precisă a tuturor informațiilor și resurselor Curții, atât pentru publicul larg, cât și pentru profesioniștii din domeniul dreptului. O primă versiune oferă deja explorarea textului integral și a metadatelor documentelor, îmbogățite cu noi funcționalități. O interfață avansată, destinată profesioniștilor din domeniul juridic, va fi lansată în curând și va oferi căutări mai rafinate, pe baza mai multor criterii.

Deoarece modurile de utilizare evoluează, în special ca urmare a importanței crescânde a suporturilor audiovizuale, noul site găzduiește și o inovație, lansată cu ocazia reorganizării acestuia, și anume **platforma Curia Web TV**. Completând informațiile scrise furnizate prin comunicatele de presă, Curia Web TV difuzează – atât pe site-ul internet, cât și pe rețelele sociale – o serie de programe multilingve menite să îmbunătățească cunoștințele publicului larg în ceea ce privește instituția și să sporească transparența cu privire la funcționarea sa.

Programul este structurat în jurul calendarului judiciar: briefinguri explicative ale ședințelor de judecată, retransmisia ședințelor de judecată, difuzarea în direct a prezentării concluziilor și a pronunțării hotărârilor și capsule audiovizuale prezentate de membrii celor două instanțe, care explică deciziile pronunțate.

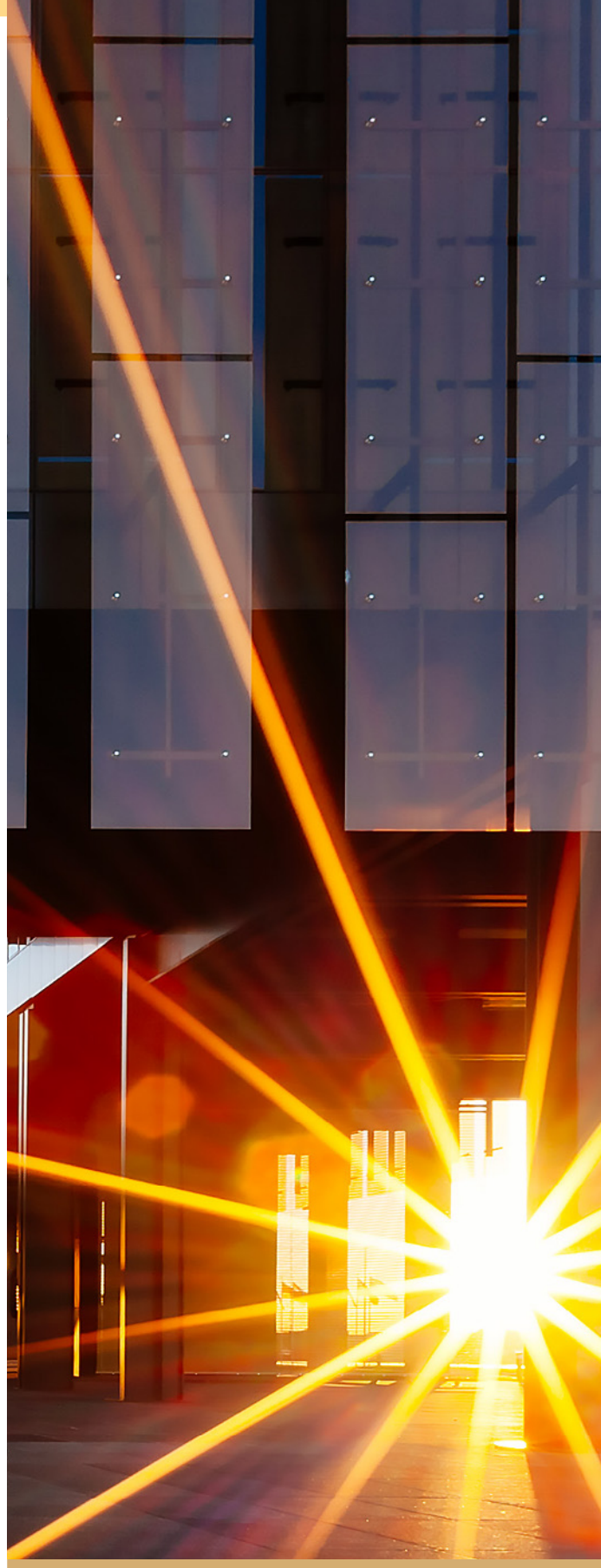
În completarea acoperirii actualității judiciare, Curia Web TV propune emisiuni sub formă de interviuri și de prezentări, precum și o evocare a principalelor evenimente instituționale, oferind o imagine vie, pedagogică și concretă a activității zilnice a Curții.

Concepute pentru a atrage un public diferit, pe platformă sunt difuzate în mod regulat trei emisiuni originale. În primul rând, „Cour des citoyens”, o emisiune educativă destinată publicului larg, explică componența, competențele și misiunea Curții și ilustrează, prin exemple concrete, impactul deciziilor sale asupra vieții cotidiene a cetățenilor. În al doilea rând, conceput pentru a se adresa tinerelor generații, programul „Bright” are un format scurt, este ludic și fără jargon și include infografii, animații și întrebări adresate de tinerii vizitatori. Acesta urmărește să capteze interesul cetățenilor pentru programul european și să descifreze deciziile Curții prin

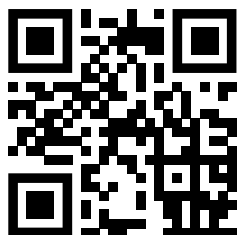
prisma preocupărilor cotidiene. În fine, destinat unui public mai avizat, programul „Open Court” dă cuvântul membrilor instituției și oferă, prin teme specifice, o perspectivă asupra misiunii Curții, a funcționării sale, a fundamentelor dreptului european, a rolului cetățenilor, a relațiilor acestora cu instituțiile, a profesiei de judecător și de avocat general, a căilor care duc la Curte sau chiar a subiectelor juridice de fond.

Deși Curtea privește spre viitor prin preluarea noilor tehnologii, aceasta nu ignoră totuși jaloanele fundamentale care au marcat evoluția dreptului Uniunii, printre care se numără în primul rând Carta drepturilor fundamentale. Pentru a celebra 25 de ani de la adoptarea Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – proclamată la Nisa la 7 decembrie 2000 – Curtea va organiza, la începutul anului 2026, un **Forum special al magistraților**, consacrat marilor întrebări care au modelat originile Cartei, dezvoltarea acesteia, perspectivele sale de viitor, ancorarea sa în valorile fundamentale ale Uniunii și rolul său în cadrul sistemelor juridice naționale. Aceste discuții cu magistrații din toate statele membre vor oferi o reflecție aprofundată cu privire la rolul actual al cartei și la provocările emergente în ceea ce privește protecția jurisdicțională efectivă și respectarea vieții private în Europa.

Prin aceste inițiative, Curtea își înscrie acțiunea într-o dinamică de reînnoire și deschidere. Lansarea noului site, modernizarea motorului său de căutare, difuzarea online a Curia Web TV reflectă o voință de a face acțiunea Curții mai accesibilă și mai lizibilă, în timp ce celebrarea celor 25 de ani ai cartei amintește că aceasta constituie însăși expresia drepturilor individuale garantate cetățenilor de ordinea juridică a Uniunii. Toate aceste acțiuni demonstrează o ambiție clară: apropierea Curții de cetățeni prin consolidarea unei relații directe și de încredere, întemeiată pe protecția efectivă a drepturilor lor.

Urmăriți actualitatea jurisprudențială și instituțională
curia.europa.eu

Curtea de Justiție a Uniunii Europene

L-2925 Luxembourg

Tél. +352 4303-1

Manuscris definitivat în februarie 2026 / Date atestate la 31.12.2025

Tehnoredactare: Curtea de Justiție a Uniunii Europene | Direcția comunicare | Unitatea publicații și media electronice, 2026

Nici Curtea de Justiție a Uniunii Europene și nicio persoană care acționează în numele instituției nu este responsabilă pentru utilizarea care ar putea fi dată informațiilor furnizate mai sus.

Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2026

© Uniunea Europeană, 2026

Reproducerea este autorizată cu condiția menționării sursei.

Toate fotografiile © Uniunea Europeană, cu excepția cazului în care se menționează altfel. Pagina 9 © European Law Moot Court; pagina 15 © Gabinete do Presidente, Supremo Tribunal de Justiça; paginile 98-99, 101 © Gediminas Karbauskis.

Pentru orice utilizare sau reproducere a unor elemente care nu sunt proprietatea Uniunii Europene poate fi necesară solicitarea permisiunii direct de la titularii drepturilor respective.

Print	ISBN 978-92-829-5087-6	ISSN 2467-1401	doi:10.2862/4135474	QD-01-25-007-RO-C
PDF	ISBN 978-92-829-5086-9	ISSN 2467-1630	doi:10.2862/5256321	QD-01-25-007-RO-N
HTML	ISBN 978-92-829-5118-7	ISSN 2467-1630	doi:10.2862/9340986	QD-01-25-007-RO-Q

CURTEA DE JUSTIȚIE
A UNIUNII EUROPENE

Direcția comunicare
Unitatea publicații și media electronice

